

Ivan Dimitrov

Mások szemével

Színdarab hat színben

Szereplők:

Első férfi – negyvenes évei közepén

Második férfi – harmincas évei végén

Kukkoló – a színpadon kívül van, soha nem látjuk

Eladónő – húszas évei közepén

Zsaki – harmincas évei közepén

Pizzafutár – húszas évei elején

A szerző megjegyzése: a mű végén négy monológ található. Ezeket a monológokat bárhová be lehet illeszteni a szövegbe.

Első szín*Egy téren.*

ELSŐ FÉRFI Nem volt igazam?

MÁSODIK FÉRFI Igazad volt. Nem lehetett volna jobban igazad.

Az első férfi a második férfi felé nyújtja a kezét. A második férfi habozik egy ideig, a zsebében kutat, kihúzza egy nagy címletű bankjegyet, és odaadja az első férfinak.

MÁSODIK FÉRFI Elégedett vagy, hogy megnyerted a fogadást?

ELSŐ FÉRFI Jó érzés, ha igazad van. Szép dolog az igazság, irányt szab az embernek. Ha tekeregsz, könnyen eltévedhetsz.

MÁSODIK FÉRFI Én mindig előrenézek. Bármilyen történjék, akármerre is megyek, mindig előrenézek.

Rövid hallgatás.

ELSŐ FÉRFI Ne kapjunk be valamit?

MÁSODIK FÉRFI Nincs időnk étteremre. Mit javasolsz?

ELSŐ FÉRFI Hot dogot. Nagyon megkívántam egy hot dogot.

MÁSODIK FÉRFI Hot dogot csak a Fő utca legvégén árulnak.

ELSŐ FÉRFI Hot dogot csak a Fő utca legvégén árulnak, és itt, a téren csak főtt és pattogatott kukoricát lehet kapni. Nem logikus. Nem lakhat jól az ember főtt vagy pattogatott kukoricával.

MÁSODIK FÉRFI Azt hittem, te sohasem laksz teljesen jól.

ELSŐ FÉRFI Teljesen nem, de legalább részben.

MÁSODIK FÉRFI Megfeledkezel a pékségről.

ELSŐ FÉRFI Az nem pont a téren van, hanem a Fő utca és a Levszki sarkán... És ki ebédel pékségben? Én el sem tudom képzelni, hogy zsíros reggelit, például burekot ropogtatok ebben a hőségben. Nyáron csak reggel, a hajnali szürkületben tudok burekot enni, amikor még hűvös van. Ettől olyan titokzatossá válik a burekfogyasztás. Azt szeretem.

MÁSODIK FÉRFI Mi bajod van a burekkal?

ELSŐ FÉRFI *(a második férfi fölé hajol, és azt súgja)* Nem tudom,

úgy tűnik, mintha nem igényelne elég...

MÁSODIK FÉRFI *(félbeszakítja)* Egyél rokfortos burekot. Egy közelünkben lévő pékségben azzal készítik. Nagyon ízletes, és nem olyan községes!

ELSŐ FÉRFI Rokfortos burek? Lám csak, lám csak! Miért is ne?

Hallgatás. Mindketten a helyükön ülnek.

MÁSODIK FÉRFI Na, akkor mit együnk? Ma elkéztünk, és már alig van húsz percünk. Nincs itt az ideje, hogy döntést hozzunk?

ELSŐ FÉRFI Ma reggel majdnem megfulladtam. Pirítós kenyeret ettem reggelire rokfort és brie sajttal. Cigányútra ment egy falat, és a feleségemnek erősen meg kellett ráznia. Megúsztam, hála istennek. Egy pillanatra igazán megijedtem. Képzeld el, hogy így halsz meg, reggeli közben, tele szájjal, a torokhoz kapva. Az ajkad nyitva van, és a szádból megrágott kajamarádék bukkan fel. A szemed üveges.

MÁSODIK FÉRFI *(undorodó fintorral)* Milyen rémes!

ELSŐ FÉRFI Csak egy borzalmasabb dolog van a visszataszító életnél, mégpedig a visszataszító halál. A halálnak gyönyörűnek kell lennie az egész ocsmány élet kompenzációjaként.

MÁSODIK FÉRFI Az egyiptomiak konzerválták magukat. Úgy gondolták, hogy a lélek összeköttetésben van a testtel. Meghalsz, és oda távozol, ahová tartozol. És ott fogod eltölteni az egész örökkévalóságot. És egyszer csak a bőröd apránként megráncosodik és szétbomlik. A szemek kipotyognak. A haj kihullik. A bőr lecsúszik. A csontok lecsupaszodnak. Csak a

fogak maradnak, hogy halotti mosolyt kölcsönözzenek az arcodnak.

ELSŐ FÉRFI *(rémülten)* Hagyjuk a rothadást. Biztos vagyok benne, hogy ott is ugyanolyan leszel, mint amilyen a halál pillanatában voltál. Nem lehet az örökkévalóságba tele szájjal menni.

MÁSODIK FÉRFI Nem lehet?

ELSŐ FÉRFI Lehet, de jobb elkerülni. Az angyaloknak és az ördögöknek – ezeknek a kópéknak bizonyára ugyanolyan erős érzékük van az iróniára.

Hallgatás.

Mennyi az idő?

MÁSODIK FÉRFI Húsz perc múlva egy.

ELSŐ FÉRFI Alighanem ebéd nélkül maradunk.

MÁSODIK FÉRFI Nem ez lesz az első eset.

ELSŐ FÉRFI Emlékszel, mikor ebédeltünk utoljára?

MÁSODIK FÉRFI *(rövid gondolkodás után)* Nem.

ELSŐ FÉRFI Én sem. Bizonyára nagyon régen volt. Mivel egyikünk sem emlékszik...

MÁSODIK FÉRFI Talán azért nem emlékszünk, mert nem olyan fontos. Részletesen emlékszem a beszélgetéseink többségére, kitűnő az emlékezőtehetségem.

ELSŐ FÉRFI Akkor miről beszélgettünk azon a napon?

MÁSODIK FÉRFI Amikor esett az eső?

ELSŐ FÉRFI Amikor esett az eső.

MÁSODIK FÉRFI Amikor esett az eső, és mi a kávézó védőtetője alatt ültünk, hogy ne ázzunk meg?

ELSŐ FÉRFI Igen.

MÁSODIK FÉRFI Az esernyőkről. Mi másról beszélgethet az ember záporosóban? Elmesélted, hogy az esernyő már az időszámításunk

előtti időkben is létezett, és létezése kezdetén a hatalom jelképe volt. És így tovább. És így tovább. Csupa tanulságos tény. Én pedig kiemeltem, hogy nem látom be, miért ne lenne az esernyő ma is a hatalom szimbóluma. Aztán összemértük az esernyőinket, az enyém – Cerruti, a tied – Charles Jourdan volt. Ennek a párbajnak nem volt győztese – megállapítottuk, hogy mindkét esernyő ugyanolyan szép.

ELSŐ FÉRFI Mikor esik újra?

MÁSODIK FÉRFI Mikor ebédeltem utoljára munkanapon?

ELSŐ FÉRFI De tényleg, ügyelnünk kell rá, hogy hogyan halunk meg.

MÁSODIK FÉRFI Amikor egyetemista voltam, képtelen lettem volna nem ebédelni...

Szünet.

És miért nincs itt senki? Hisz ebédidő van, nem?

ELSŐ FÉRFI Ebédidő van, és az emberek ebédelnek! És ez a hőség is.

MÁSODIK FÉRFI Úgy emlékszem, eleinte voltak itt emberek. Hisz ez mégiscsak egy tér, nemde? Senki sem tagadhatja le, hogy ez egy tér, és a tereken általában vannak emberek. A francba, végül is ez a tér a városközpontban van. Miért nincsenek járókelők? Hol vannak az anyukák a babakocsikkal? Hol vannak a nyugdíjasok, akik az emlékeiket szellőztetik?

ELSŐ FÉRFI Ebédidő van, ne légy hülye! Ki megy sétálni ebédidőben a legnagyobb hőségben? *(Megnézi a karóráját.)* Háromnegyed egy!

MÁSODIK FÉRFI *(észreveszi az órát, közelebb megy az első férfához, és megragadja a kezét)* Új óra?

ELSŐ FÉRFI Porsche dizájn az új kollekcióból. Valamivel több, mint háromezer leva.

MÁSODIK FÉRFI Ami a Porschét illeti, csak a kocsikat ismerem el! Minek kellett nekik órákat is gyártani? *(Felemeli a kezét, hogy megmutassa az óráját.)* Az Emporio Armanit már elfogadom. Az Armanihoz illik, hogy kiegészítőket gyártson, de a Porschéhez!?

ELSŐ FÉRFI A Porsche Porsche, még ha óra is!

MÁSODIK FÉRFI A Porsche csak akkor Porsche, ha Porsche. A Porsche egy kocsi!

ELSŐ FÉRFI Kocsi és óra!

MÁSODIK FÉRFI Kocsi!

ELSŐ FÉRFI Kocsi és óra.

MÁSODIK FÉRFI *(nyomatékosan)* Kocsi!

ELSŐ FÉRFI Csökönyösködsz, és csak nem adod fel, makacs rohadék.

MÁSODIK FÉRFI Te pedig rákezesz, és nem hagyod abba. Kötelességemnek érzem, hogy makacskodjak, különben unalmas lenne.

ELSŐ FÉRFI *(sóhajt)* Unalmas...

Hallgatás.

MÁSODIK FÉRFI Kezdetben voltak itt emberek. Ezen a téren voltak emberek! Ha nem tévedek, pont az emberek miatt választottuk ezt a helyet! Gyerekek fagyalgtalt. Nők pattogatott kukoricával. Bőgő csecsemők. Magukra hagyott hajléktalanok. Telefonba üvöltöző üzletemberek. Köveket rugdosó, dohányzó fiatalok. A galamboknak morzsát vető özvegyasszonyok. Kora reggel szesztől bűzlő, helyi alkoholisták. Fizikaóra elől ellógott gyerekek. Tömeg, tömeg. És mi.

ELSŐ FÉRFI Voltak emberek, és lesznek emberek! Meglátod, hogy hemzsegnek majd ősszel, ide-repülnek a lehulló falevelekkel, és annyira ellepik az egész teret,

hogy valakinek derekasan össze kell majd söpörnie őket.

MÁSODIK FÉRFI És ha máshová mennek?

ELSŐ FÉRFI Hová mennének? Nem költöztetheted el a város központját. A központok nem költöznek! A központok azért vannak, hogy a lakott terület közepén álljanak, és hogy támpontszerepet töltsenek be. Központ nélkül minden város, mindegy, hogy kicsi vagy nagy, szétesne.

MÁSODIK FÉRFI (*eltöprengve*) A faluközpont, ahol a nagymamám és a nagyapám élt, elköltözött. Egy időben mocsár vette körül a falut. Záporeső idején a mocsárban halak gyűltek össze. A parasztok halakkal teli szekerekkel hajtottak a központba, amelyet ezért Halnak kezdtek el hívni. Gyerünk, igyunk egy sört a Halon, mondták. De később a mocsárral ellentétes irányban kezdték továbbépíteni a települést. A mocsarat kiszárították és gátat emeltek, és ott többé nem volt már hova építkezni. A Hal lassanként a falu periferiájára szorult.

ELSŐ FÉRFI Te vagy a hal! Egy dolog a város, és egészen más dolog – a falu.

MÁSODIK FÉRFI Azt hittem, a város a faluból származik.

ELSŐ FÉRFI Sose voltam biztos benne, hogy vajon a város származik-e a faluból vagy a falu a városból. Mindkét változat egyformán lehetségesnek tűnik a számomra.

Hallgatás.

MÁSODIK FÉRFI Egy lesz... Egykor újból munkába állunk. Aztán megy mindenki a maga dolgára, egészen a holnapi ebédszünetig.

ELSŐ FÉRFI Néha azon tűnődöm, nem kellene-e gyakrabban találkozunk.

MÁSODIK FÉRFI Én is. Ej, máskor pedig egyáltalán nem akarlak látni.

ELSŐ FÉRFI Mit csinálnál tizenkettő és egy között, ha nem ide, a térre jönnél?

MÁSODIK FÉRFI Valószínűleg azt, amit a többiek csinálnak. Ebédelnék vagy a számítógép mögött ülnék a hivatalban. Vagy kávéznék a kollégákkal. És te?

ELSŐ FÉRFI Ugyanazt.

Hallgatás.

MÁSODIK FÉRFI Örülök, hogy kiszabadultunk onnan, testvér. Nem bírtam volna már sokáig elviselni.

ELSŐ FÉRFI Én sem. Annyira elegem volt. Ezek a végtelen körök a lakásból az irodába, és vissza. Majd még kisebb körök az irodában. Végül otthon a legkisebb körök.

MÁSODIK FÉRFI És a tér? Az is egy kör.

ELSŐ FÉRFI A tér az *más*.

Hosszú hallgatás.

ELSŐ FÉRFI Ott van?

Mindketten körülnéznek. Sétálgatnak a téren. Végül színlelt hanyagsággal néznek az elrejtőzött kukkoló felé.

MÁSODIK FÉRFI Természetesen ott van. Ő ne lenne ott? Lehetetlen!

ELSŐ FÉRFI Az első pillanatban nem láttam. Gondoltam, megbetegedett, vagy valami hasonló... Végül is ő is lehet beteg?!

MÁSODIK FÉRFI Ő sose volt beteg. És sose betegszik meg. De még ha meg is betegszik, akkor is jönni fog, ahogy mi is jövünk továbbra is.

Szünet.

Egyébként ki volt itt először? Ő vagy mi?

ELSŐ FÉRFI Vagy ő, vagy mi. Túlzás lenne, ha egyszerre kezdtünk volna el idejárni.

MÁSODIK FÉRFI És ha pont így történt? Ha ugyanabban az időben érkeztünk, mert kémkedett utánunk? Ha figyelt minket, amíg mi munkában voltunk? Hetekig követett, mielőtt a térre jöttünk volna. A nyomunkban volt, elbújt a kocsink hátsó ülésén, és bekukuskált a lakásunk ablakán! Az nem lenne túlzás?

ELSŐ FÉRFI Ő nem olyan ember. Soha nem bújjik el. Soha nem próbálja meg álcázni a jelenlétét. Mindig tisztességes volt velünk szemben. Ahogy mi is vele. Mi itt vagyunk, ő ott. Úgy teszünk, mintha nem vennénk észre. Ő pedig úgy tesz, mintha nem tudná, hogy mi tudunk a létezéséről.

MÁSODIK FÉRFI Ő tudja, hogy észrevesszük, mi nem tudjuk, hogy nem vesszük észre, mindenki úgy tesz, mintha... Összezavarodtam...

ELSŐ FÉRFI Úgy értem... Ő ott van, mi itt – ez tény. Minden munkanap, ebédidőben látjuk egymást, még ha távolról is – ez is tény. De hogy mi vagyunk itt őmiatta, vagy ő miattunk, látod, azt senki sem tudja megmondani.

MÁSODIK FÉRFI Miért ne tudná? Ő van itt miattunk. Nemde, kezdetben nem figyeltünk fel rá. És amikor észrevettük, nem tudtuk megállapítani, hogy vajon előttünk is itt volt-e már.

ELSŐ FÉRFI Nem lenne csoda, ha igen! Ez akkor sem jelenti azt, hogy miattunk van itt. Szerintem ugyanabból az okból van itt, amiért mi is. A tér miatt, nem másért. Végül is van-e jelentősége, ki van a téren, amikor mindig van ott valaki?

MÁSODIK FÉRFI (csalódottan) Most mégis egyszerűen csak valakik vagyunk.

ELSŐ FÉRFI Lehet, hogy azok vagyunk. És ha azok vagyunk?

Rövid hallgatás.

A következő hallgatásig mindketten önmaguknak beszélnek.

MÁSODIK FÉRFI Szereti megfigyelni az embereket. Nem vetted észre, hogy megváltozik a tekintete, amikor minket bámul?

ELSŐ FÉRFI Nem tudjuk, hogy a kezdetektől fogva figyel-e bennünket. Vagyis nincs semmi jelentősége, ki volt itt először. Akkor is ide járnánk, ha nem figyelt volna minket, nemde?

MÁSODIK FÉRFI Ragadozó szeme van, az orra enyhén felfelé görbül, a szemöldöke összeráncolódik. Tulajdonképpen mindig más az arckifejezése.

ELSŐ FÉRFI Bizonyára akkor is idejönnénk. Ez a tér a mi helyünk. A mi helyünk legalább öt éve... vagy van az már talán hat is? Az is meglehet.

MÁSODIK FÉRFI A hőmérséklettől függően, évszakonként változik. Előfordul, hogy szenvedélytelenül bámul minket, mint egy tudós. Kíváncsian, de szenvedély nélkül. Ha a földönkívüliek emberekkel kísérletezgetnek, bizonyára éppen így nézik őket. Pontosan ilyen üres tekintettel.

ELSŐ FÉRFI Mivel ez a mi helyünk, a mi szabályaink szerint játszunk. Nézhet minket, de ez minden.

MÁSODIK FÉRFI Vagy talán valamilyen kísérlet részesei vagyunk? Miért nincs néhány hete senki más a téren? Miért csak ő jár ide?

ELSŐ FÉRFI Ha elég gyakran jövünk, vajon rólunk nevezik-e majd el a teret?

MÁSODIK FÉRFI Mintha valaki elkergette volna az összes embert, és magunkra hagyott volna vele.

ELSŐ FÉRFI Kettőnkéről.

MÁSODIK FÉRFI Ő és mi.

Hallgatás.

MÁSODIK FÉRFI Hogy hívják? Mi a neve?

ELSŐ FÉRFI Miért vagy kíváncsi a nevére? Még ha hívnád is, akkor sem jönne ide hozzánk. Egyszerűen nem olyan ember. Nem szeret kommunikálni.

MÁSODIK FÉRFI Pont ellenkezőleg. Szeret kommunikálni, de sajátos módon teszi. A szemével kommunikál, hiperkommunikatív.

ELSŐ FÉRFI A szemével kommunikál? Én ezt nem nevezném kommunikációnak.

MÁSODIK FÉRFI Te nem annak neveznéd, na de ő?

ELSŐ FÉRFI Ő, ő, ő. Mi van veled?

MÁSODIK FÉRFI Időről időre azt kérdelem magamtól, hogy ki ő, mivel foglalkozik. Milyen gondolatok cikáznak át az agyán? Honnan jön és hová megy? Miért ilyen? Mert ő különböző. Igen, habár valójában nem ismerem, habár soha nem beszélgettünk, tudom, hogy különböző. Nem olyan, mint mások. Nem elégszik meg az átlagos dolgokkal. Nem telne öröme benne, hogy normális, rendezett életet éljen. Nem okozna neki élvezetet, hogy minden pénteken piacra menjen, utána a klubokat járja, a szombatokat és a vasárnapokat a feleségével és az esetleges gyerekeivel töltse, hétköznap esténként pedig fáradtan térjen haza a munkából és leüljön a tévé elé. Nem lelkesedne a munkahelyi előléptetésekért, az új kocsikért...

ELSŐ FÉRFI Különc. Értem, mit akarsz mondani. Szeretem a különcöket, de csak ha jelentős távolság van közöttünk. A különcök – mérsékelt mennyiségben – hasznosak. A furcsaság azonban elképesztően ragályos, és soha nem lehetsz biztos benne, hogy te magad nem lettél-e különc, és mi lehet ennél rosszabb?

MÁSODIK FÉRFI Egy sor rosszabb dolog van annál, ha különc vagy.

ELSŐ FÉRFI Például?

MÁSODIK FÉRFI Ha csak valaki vagy.

ELSŐ FÉRFI Ebben igazad van.

MÁSODIK FÉRFI Nem érezted még magad kicsinek és személytelennek? A soron következőnek a boltban, a soron következőnek a járdán haladva, egyszerűen csak a soron következőnek? És mindez, mialatt az újságok és a folyóiratok folyamatosan arról írnak, hogy mit csinálnak az ismert személyiségek. Elég nyomasztó. Mondjanak, amit akarnak a jelenkor emberének problémáiról. Az elidegenedésről, az elszigetelődésről, a virtualizációról. A világméretű éhínségekről, a természet pusztulásáról és a globális felmelegedésről. A jelenkor emberének problémája az anonimitás. Kb. harminc évvel ezelőtt nem volt szörnyű névtelennek lenni, sőt, volt egyfajta bája. De ma igazi rémálom, ha névtelen vagy ebben a hatalmas információáradatban. Névtelen az interneten. Névtelen otthon, névtelen az utcán. Légy inkább akármilyen, csak ne névtelen.

ELSŐ FÉRFI Akármilyen? De hát...

MÁSODIK FÉRFI De igen, de igen. Jobb ügyefogyott alaknak lenni, aki kihagyta a döntő tizenegyest. Tetőről leugrott öngyilkosnak, aki felborzolta a kedélyeket az egész

környéken, szörnyű szerencsétlenség résztvevőjének, aki csodával határos módon menekült meg, és egy háromtagú család megölésének bűnével kell tovább éljen. Tolvajnak, erőszaktevőnek, gyilkosnak, fegyencnek. Akárkinek, csak ne névtelennek.

ELSŐ FÉRFI Szélsőségekbe esel.

MÁSODIK FÉRFI Az élet szélsőséges.

Hallgatás.

MÁSODIK FÉRFI *(megnézi az óráját)*

Mikor lett öt perc múlva egy?

ELSŐ FÉRFI Öt perc múlva egy? Elkésem!

MÁSODIK FÉRFI Csak magadra gondolsz. Elkésünk!

ELSŐ FÉRFI Na, indulunk?

MÁSODIK FÉRFI Intsünk neki búcsúzóul?

ELSŐ FÉRFI Ma tényleg nem vagy magadnál! Ha intünk neki, leromboljuk az illúziót. Mi nem is sejtjük, hogy figyel bennünket!

MÁSODIK FÉRFI És mindhárman tisztában vagyunk vele, hogy az egész egy bohózat.

ELSŐ FÉRFI Épp, mert tisztában vagyunk vele, nem engedhetjük meg, hogy leromboljuk ezt az illúziót!

MÁSODIK FÉRFI *(csalódottan)* Ha te mondd.

Mindketten a kukkoló felé néznek, majd elindulnak.

Második szín

Üzlet, egy nem meghatározott időszakkal később. Tél. Az eladónő a pult mögött áll. A kirakatból látszik a hely, ahol korábban a két férfi volt.

ELADÓNŐ *(előtte nyitott újság)*

Újabb hét. Még egy hét rossz idő! Hóviharok. Szél. Mínuszok. Minek

is menjen ki az ember, amikor odakint ilyen mínuszok vannak? Minek dolgozzon ilyen időben? Amikor havazik, napokig magam vagyok. Ki akarna fehéreműt venni hóviharban? Minőségi luxusfehéremű, mondja, minden időben kelendő, ezért a pult mögött fogsz ülni és árulni. Menj a pokolba! Miért nem ülsz te itt? Mohóságból hagyod, hogy árucikkkel vesződjem ilyen időben. És ha valakinek eszébe jut mínusz húsz fokban, hogy még egy gatyát akar venni magának? Hová menjek gatyáért? – kérdi. Miért nem mész a belvárosba, veti fel okosan a felesége, ott nemrégiben új fehéreműüzletet nyitottak. Minőségi fehéreműk. Jó fehéreműk. És az, az a hülye, azt hiszi, hogy valaki futva jön majd a városközpontba? Ha lehetne, én egyáltalán nem mennék sehova. Napokig, napokig otthon maradnék.

Elhallgat, néhány másodpercig az újságot lapozgatja.

És mikor határozta el, hogy boltot nyit? Télen! És miért pont fehéreműboltot? Hogy jutott eszébe ez a zseniális ötlet? Mert nincs más dolga! Dugig van pénzzel, és nem érdekli, hogy veszteséges az üzlet. Beindul, mondja, bármelyik pillanatban beindulhat! Időre van szüksége az embereknek, amíg megszokják a jelenlétünket. És amikor észreveszik! Amikor rájönnek, hogy milyen kényelmes fehéreműt vásárolni a központban lévő boltban! Akkor aztán készülhetsz a hatalmas forgalomra. Ilyen sorokat soha nem láttál. Egyenesen megijedsz majd. Megtámadnak, egymást taposva vetik rád magukat, és te könyörögni fogsz, hogy ismét

így – egyedül – lehess. Az ember mindig az ellenkezőjét akarja annak, ami van, filozófál a szentem! Hej, amikor így bölcsekedik ez a pasas, kedved lenne lepuffantani. – Te pedig – mondja – egész nap egyedül ülsz a boltban, és több vásárlót akarsz. – És akkor te mit akarsz? – kérdem ettől a mézes-mázos alaktól. Éppen valamelyik étteremből jött vissza. Ebédszünet volt, jól kell tartsa magát az ember. És ő jól tartja magát, egész életében zabál. Erre én azt kérdem tőle: és te mit akarsz, mert ha az ellenkezőjét annak, amid van, akkor bizonyára egy lyukas garas nélkül szeretnél maradni, és ezért ruházol be hasonló üzletekbe, mint ez az átkozott, kietlen bolt. Ezt kérdem tőle, de ő csak nevet. Hogy kiforgatod a szavaimat, rázza a fejét. Egy róka vagy, csak azt nem tudom, jó-e egy rókát felfogadni eladónak. Mert a rókák nemcsak a vevők, de a te eszeden is túl tudnak ám járni. Folyton ravaszkodnak! Rókának, rókának nevezett. De ha én róka vagyok, akkor ő farkas! Farkas!

Elhallgat. Dühösen lapozgatja az újságot.

Elegem van az újságokból is! Mennyire szeretném azt mondani, hogy jó napot, mit parancsol, ajánlhatok valami? Szeretnék tarca bikiniket rendezgetni az üveg-pulton, a kezemmel forgatni és tekergetni őket. Mennyire szeretném tekergetni őket! De itt egy üzletet ha nyélbe ütök néhány nap leforgása alatt, mindez persze azért, mert tél van. Ki nyit fehérműüzletet télen?

Megcsörren az üzlet ajtaja. Belép az első férfi. A férfi az eladónőhöz lép.

ELSŐ FÉRFI Jó napot! Én...

ELADÓNŐ *(tettetett lelkesedéssel)*

Jó-ó-ó napot! Parancsol valamit?

ELSŐ FÉRFI Én azért...

ELADÓNŐ Milyen méretet hord?

ELSŐ FÉRFI Nem tu... Azaz, én csak...

ELADÓNŐ Ahogy így elnézem, M. Színtiszta M.

Az eladónő felemel néhány bokszernadrágot. Kifeszíti, széthúzogatja őket.

Valami ilyesmit keres? Nem, bizonyára nem.

Más nadrágokat emel fel.

Ezek megfelelőbbek, ugye?

ELSŐ FÉRFI Kérem, annyi bokszernadrágom van, amennyit csak akarok. Hellyel-közzel jobbak is ezeknél. És nem hordok mást, mint Cal...

ELADÓNŐ Nem tetszik Önnek a színe, értem. Nézzünk meg egy másik színt?

ELSŐ FÉRFI Már régóta ragaszkodom a Calvi...

Az eladónő újabb nadrágokat emel fel.

ELADÓNŐ Bizonyára ezek!

ELSŐ FÉRFI *(undorodó fintorral)*

Ezek?!

ELADÓNŐ Igen, ezek. Határozottan kihangsúlyoznák...

ELSŐ FÉRFI Ezekkel a banánokkal?!... Banánmintás bokszernadrágok?!

Egymás szavába vágva.

ELADÓNŐ Értem, Ön egy komoly férfi. Valami ilyesmi...

ELSŐ FÉRFI Csak nem nyolcadik osztályo...

ELADÓNŐ ...kellene. Talán fekete vagy ké...

ELSŐ FÉRFI ...s kamasznak...

ELADÓNÓ ...k. Inkább fekete, de semmi esetre sem fe...

ELSŐ FÉRFI ...néz? Normális férfi venne-e...

ELADÓNÓ ...hér. A fehér nem elegáns. Egyáltalán nem ér...

ELSŐ FÉRFI ...magának banánminitás gatyát? Olyan nevet...

ELADÓNÓ ...tem, miért gyártnak fehér bokszernadrágokat.

ELSŐ FÉRFI ...séges.

ELADÓNÓ *(fekete bokszernadrágokat emel fel)* Ez a modell nagyon szép, szinte kínálja magát.

ELSŐ FÉRFI Nem aka...

ELADÓNÓ *(folytatja, anélkül hogy figyelne rá)* Ezért ebből kevesebb maradt, de az Ön méretében van.

Az L-ek szinte mind elfogytak, de M van, amennyit csak akar.

ELSŐ FÉRFI *(kitör)* Rám figyelne végre?

ELADÓNÓ Pont azt teszem!

ELSŐ FÉRFI Csak magára figyel. Nem rám.

ELADÓNÓ *(felháborodottan)* Hogy merészeli?!

ELSŐ FÉRFI De hát így van! Nem hallotta, mit mondtam?!

ELADÓNÓ Már elsőre hallottam! Ne vádoljon meg alaptalanul! Én semmiről sem tehetek. Mit tegyek,

ha a bokszernadrágok, amiket árulunk, nem felelnek meg az Ön igényeinek?

ELSŐ FÉRFI Először is, milyen bokszernadrágok?

ELADÓNÓ A bokszernadrágok, amelyeket meg akar venni!

ELSŐ FÉRFI Pont ez a probléma, hölgyem. Semmilyen bokszernadrágot nem akarok venni! Megértette?

Rövid szünet.

ELADÓNÓ *(kiábrándultan)* Semmiyet?

ELSŐ FÉRFI Abszolút semmiyet.

ELADÓNÓ De hát miről beszél? Bejön az üzletembe, megkér rá, hogy mutassak Önnek bokszernadrágokat, aztán pedig kategorikusan kijelenti, hogy semmilyen bokszernadrágot nem akar venni.

ELSŐ FÉRFI Nem mondtam, hogy akarok venni bokszernadrágot!

ELADÓNÓ Márpedig én egész világosan hallottam.

ELSŐ FÉRFI Lehet, hogy egész világosan hallotta, de én semmi ilyesmit nem mondtam. Tehát csak képzelődött!

ELADÓNÓ Sértegetjük egymást, igen?

ELSŐ FÉRFI Ne sértődjön meg, kérem!

ELADÓNÓ Ne sértődjek meg? Pedig bolondnak tart! Még hogy hallucinálok!

ELSŐ FÉRFI Én csak megjegyeztem, hogy...

ELADÓNÓ És ha maga a bolond? Ha egyáltalán nem tudja, miket beszél, he? Válaszoljon, válaszoljon! Válaszoljon, kérem! Szerintem észre sem vette, hogy bokszernadrágok után érdeklődött. De amint meglátott – egy ilyen fiatal lányt a pult mögött –, azonnal... Én hallucinálok?!

Megcsörren a pulton lévő telefon. Az eladónó felveszi.

Halló... Te vagy az?... Miért hívsz?... Hogy ellenőrizz?... Milyen kedves tőled! Inkább idetolnád a képedet, de az sose jut eszedbe. Mi? A hideg? Ja-a-a, a hideg? Megijedt a hidegtől a szentem! Meghúzódik a meleg lakásban, és szunyókál. Sehova se akar menni. Elég neki, ha látja a tévében, milyen hideg van odakint, és teljesen jéggé dermed... Hogy ne beszéljek így veled?... Te vagy a főnököm?...

Elbocsáthatasz?... Ugyan, milyen főnök vagy te? Nézz a tükörbe! Semmilyen főnök nem vagy, csak szeretnél az lenni. Anyámasszony katonája elhatározta, hogy üzletet nyit. Hogy ne unatkozzon, és hasznosnak érezze magát, hogy elmondhassa a mamának: boltot vezet. Nézd, anya, üzletet nyitottam a központban. Bravó, fiacskám! Bravó! Lásd, mennyire örül a mama. Anyuci fiacskája... Túlzok? Nem. Sőt, kedves vagyok... Hogy megjött-e?... El se tudod képzelni, hogy milyen, amikor megjön. Halod?... Ne beszélj nekem többet a megjöveleimről, mert különben meglátod, ha idejössz... Igen... Igen... Igen... Tudod, mit? Vevő van nálam... Igen, vevő. Egyszer telefonálsz, és pont akkor, amikor kuncsaft van. Leteszem!...

Az eladónő lecsapja a telefont.

Hol is tartottunk?

ELSŐ FÉRFI *(a telefonbeszélgetés alatt megnyugszik)* Hogy nem fogok bokszert venni.

ELADÓNŐ Á-á-á, igen!

ELSŐ FÉRFI A többit jobb, ha elfelejtjük.

ELADÓNŐ Ha nem akar bokszert, mutassak Önnek zoknikat?

ELSŐ FÉRFI De...

ELADÓNŐ Száz százalék pamutot, vagy inkább szintetikus szeretne, amitől nem bűdösödik be a lába?

ELSŐ FÉRFI De hát mit...

ELADÓNŐ Előveszem, hogy megnézhesse...

ELSŐ FÉRFI *(újból emelt hangon)* Elég! Elég! Egy szót se többet bokszernadrágokról és zoknikról! Csak bokszernadrágok és zoknik járnak a fejében! Szégyellje magát! Lehetséges ez? A munkáját végzi, na de ennyire!

ELADÓNŐ Ne! Hagyja abba!

ELSŐ FÉRFI Kötelező, hogy vásároljak?... Nem mintha problémát okozna, ha akarja, veszek valamit. *(A pultra dob egy nagy címletű bankjegyet.)* Adjon, amit akar. Nem érdekel, milyen bokszernadrágokat, milyen zoknikat, pakolja bele őket egy zacskóba, és tartsa meg! Legyen a magáé. Ajándékozza őket oda valakinek! Ha akarja, tegye el a pénzt! Csak ne foglalozzon velem!

Az eladónő szótlannul áll. Nem tudja, hogyan reagáljon.

Bejöttem, mert odakint nagyon hideg van. Láttam, hogy új üzletet nyitottak. Mondom magamban, mi lenne, ha ahelyett, hogy a hidegben ácsorogsz, bemennél? Mindennap ebédidőben ezen a téren vagyok, egy barátommal találkozom. De ma a barátom beteg, 39 fokos láza van és köhög. Az orvos azt mondta, hogy tüdőgyulladása van, és semmi esetre sem szabad felkelnie. Legalább egy hétig ágyban kell maradnia. Így magamra maradtam. Egy hétig egyedül a téren, ez egyáltalán nem olyan kellemes. Gondoltam, társaságra lelek, de maga bokszernadrágokkal és zoknikkal nyaggat!

ELADÓNŐ Először bolondnak nézett, most meg azt hiszi, hogy meg tud venni ezzel a pénzzel. Nem kell a pénze!

Dühösen visszadobja a pénzt a férfinak. Az meglepetten néz rá.

Azt gondolja, hülye vagyok, és nem hallom, amit mond, pedig egész nap e mögött a pult mögött állok. Tél van, szinte senki sem jön be az üzletbe. És ha jön valaki, az is olyan, mint maga. Csak nézelődni

akar, felmelegedni, elcsevegni. Én eladó vagyok. Egész életemben az voltam. Először tizenegy éves koromban álltam be a pult mögé. A nővérem a helyi ábécében dolgozott. Kicsi volt az üzlet, de mindig jól el volt látva. Iskola után mindennap meglátogattam, és akkor történt vele valami, rosszul lett, és anélkül hogy egy szót szólólt volna, elment, annyira rosszul érezte magát. Én pedig – azonnal a helyére álltam. És most? Egész nap senki. Ne gondolja, hogy könnyű napokon át egyedül ülni a pult mögött. Már egyenesen kiütést kapok a keresztretjvényektől. A rádióban ugyanazokat a dalokat adják. A bemondók egyforma témákon rágódnak. Az újságok – szintiszta pokol. A főnököm megígérte, hogy hoz nekem egy tévét, de kétlem hogy a televízió bármin is változtatna. Semmi sem pótolhatja a vevők hiányát!

ELSŐ FÉRFI *(elteszi a pénzt, és zavartan mondja)* A leghalványabb fogalmam sem volt róla.

ELADÓNŐ Természetesen fogalma sem volt róla, de ez nem akadályozta meg benne, hogy rám támadjon.

Az eladónő sírva fakad. Az első férfi forgolódik, nem tudja, mit tegyen. Megpróbál közeledni hozzá, de akkor még jobban felerősödik a sírása.

ELSŐ FÉRFI *(megnézi az óráját)* A francba, el fogok késni a munkából. Soha nem késsem el a munkából. *(Az eladónő felé.)* Nem volt szándékomban felkavarni. Kérem, bocsásson meg. Holnap ismét benézek. Viszontlátásra!

Az eladónő hirtelen abbahagyja a sírást.

ELADÓNŐ Porsche órája van?
ELSŐ FÉRFI A holnapi viszontlátásra.

Az első férfi kimegy. Az ajtó csengője csilingel.

Harmadik szín

Szoba. A második férfi az ágyban fekszik. Felébred.

MÁSODIK FÉRFI Milyen nap van? Ma jobban érzem magam. Csak nem péntek? Tegnap nagyon magas lázam volt. Vagy csütörtök? *(Hangozan.)* Zsaklin, hol vagy, Zsaki? Megfeledezett rólam. Lement volna a boltba? Ha boltba ment, bizonyára szombat van! *(Újból hangozan.)* Zsaki! Hol vagy, drágám?

Zsaki bejön a szobába.

ZSAKI Itt vagyok! Itt! Hagyd abba a kiabálást, kérlek.

MÁSODIK FÉRFI Nem volt itt senki, amikor felébredtem, és megijedtem.

ZSAKI Mitől?

MÁSODIK FÉRFI Talán attól, hogy egyedül voltam...

ZSAKI Nem szoktál hozzá?

MÁSODIK FÉRFI Ahhoz, hogy beteg vagyok?

ZSAKI Hogy egyedül vagy!

MÁSODIK FÉRFI Nem.

ZSAKI És ahhoz, hogy beteg vagy?

MÁSODIK FÉRFI Milyen rég nem voltam beteg!

ZSAKI Tavalý megfáztál. Nem emlékszel?

MÁSODIK FÉRFI A megfázás nem betegség. Ha nem dőlsz ágynak – nem számít betegségnek.

ZSAKI Ágynak? És az álom is betegség, ugye?

MÁSODIK FÉRFI Csak a rémálmok.

ZSAKI Én szinte soha nem álmodom.

MÁSODIK FÉRFI Miért nem álmodsz?
 Hogyhogy nem álmodsz?
 ZSAKI Csak úgy. És amikor álmodom, rémálmaim vannak.
 MÁSODIK FÉRFI Rémálmaid?
 ZSAKI Rémálmaim, amelyekben te vagy a gonosz.
 MÁSODIK FÉRFI Én?! A gonosz!
 ZSAKI És engem kíznál.
 MÁSODIK FÉRFI Azt hittem, én vagyok a jó. Ez volt a benyomásom. Mióta együtt vagyunk, jobbnak érzem magam.
 ZSAKI Jobb is vagy. Tudod, mennyire szeretlek. De csak akkor vagy jó, amikor ébren vagyok. Amikor alszom, rossz vagy!
 MÁSODIK FÉRFI Nem lehetnék jó álmodban is?
 ZSAKI Félek, ez lehetetlen.
 MÁSODIK FÉRFI Miért nem mész pszichológushoz? Segítene rajtad.
 ZSAKI A gyerekektől való félelmeimen?
 MÁSODIK FÉRFI A gyerekektől való félelmeiden?
 ZSAKI Vagy inkább fóbiámon, ahogy akarod.
 MÁSODIK FÉRFI Arra gondoltam, hogy én vagyok a rossz az álmaidban.
 ZSAKI Ó, ez a legkevesebb. Ne is törődj velem!
 MÁSODIK FÉRFI A legkevesebb? Van valami más is?
 ZSAKI Biztos vagy benne, hogy tudni akarod?

Rövid hallgatás.

MÁSODIK FÉRFI Nem.

Rövid hallgatás.

ZSAKI Hogy érzed ma magad?
 MÁSODIK FÉRFI Normálisan.
 ZSAKI Normális betegen vagy normális gyógyultan?
 MÁSODIK FÉRFI Normálisan!

ZSAKI Én is normálisan érzem magam. Szeretem, ha itthon vagy. Egyébként unatkozom.
 MÁSODIK FÉRFI Nem jó, ha unatkozol.
 ZSAKI Én is így gondolom.
 MÁSODIK FÉRFI Gyakrabban kéne moziba menned.
 ZSAKI Gyakrabban kéne hazajönnöd.
 MÁSODIK FÉRFI Minden este, fél nyolckor hazajövök.
 ZSAKI Az nem elég.
 MÁSODIK FÉRFI Mikor jössz haza?
 ZSAKI Az ebédszünetekben.
 MÁSODIK FÉRFI Szó se lehet az ebédszünetekről!

Szünet.

El is felejtettem, hogy milyen jól érzem magam, amikor beteg vagyok. Nézd, fekszem, te ételt hozol nekem, teát készítesz, mosolyogsz. Csak akkor mosolyogsz, amikor beteg vagyok.

ZSAKI Csak akkor mosolygok, ha a közelemben vagy.
 MÁSODIK FÉRFI És amikor az ágyban vagyok.
 ZSAKI *(próbál befeküdni a férfi mellé az ágyba)* Amikor az ágyban vagyunk!
 MÁSODIK FÉRFI Amikor az ágyban vagyok és betegeskedem, senkivel sem tudok érintkezni.

Zsaki elhúzódik.

ZSAKI Hozzak neked valamit?
 MÁSODIK FÉRFI Mennyi az idő?
 ZSAKI Fél egy.
 MÁSODIK FÉRFI Olyan késő?
 ZSAKI Igen.
 MÁSODIK FÉRFI Add ide a mobilomat!
 ZSAKI Kit akarsz felhívni?
 MÁSODIK FÉRFI Biztos vagy benne, hogy tudni akarod?

Zsaki szótlanul odaadja neki a telefont. A második férfi az első férfi számát tárcsázza. Csengőhang hallatszik.

Az első férfi a téren van.

ELSŐ FÉRFI Halló.

MÁSODIK FÉRFI Halló.

ELSŐ FÉRFI Te vagy az?

MÁSODIK FÉRFI Én vagyok.

ELSŐ FÉRFI Hogy vagy?

MÁSODIK FÉRFI Jobban.

ELSŐ FÉRFI Mikor jössz vissza?

MÁSODIK FÉRFI Néhány nap, legfeljebb egy hét múlva.

ELSŐ FÉRFI Siess!

MÁSODIK FÉRFI Megpróbálom. Legelőször már nincs lázam.

ELSŐ FÉRFI Ez biztatóan hangzik.

Rövid hallgatás.

MÁSODIK FÉRFI Te hogy vagy? Ott vagy?

ELSŐ FÉRFI Természetesen itt vagyok. Hol máshol lehetnék?

MÁSODIK FÉRFI Mit tudom én. Lehet, elhatároztad, hogy nem mész oda.

ELSŐ FÉRFI Hideg van.

MÁSODIK FÉRFI Hideg?

ELSŐ FÉRFI Nem láttad az időjárásjelentést? Mínusz tíz fok... És fúj a szél.

MÁSODIK FÉRFI Jól felöltöztél, ugye?

ELSŐ FÉRFI A ruhák, amelyeket birtokolok, nem nyújtanak kellő védelmet mínusz tíz fok ellen. Úgy vannak megvarrva, hogy jól nézzenek ki bennük. Mínusz tíz fokban nem lehet jól kinézni.

MÁSODIK FÉRFI Megvan rá a képességed, hogy csodákat tégy a külső kinézet tekintetében.

ELSŐ FÉRFI Már harmadik napja egyedül jövök ki a térre. Tegnap olyan hideg volt, hogy bementem az új üzletbe.

MÁSODIK FÉRFI Új üzlet?

ELSŐ FÉRFI Fehérnemű- és zoknikereskedés.

MÁSODIK FÉRFI És? Milyen volt?

ELSŐ FÉRFI Nincs kedvem beszélni róla. Az eladónő...

MÁSODIK FÉRFI Magas, vékony, csinos...

ELSŐ FÉRFI Inkább értetlen...

MÁSODIK FÉRFI Bejárhatsz hozzá, amíg nem vagyok. Hogy ne legyél egyedül.

ELSŐ FÉRFI Nem tudom, hogy jó ötlet-e. Képes bárkit az örületbe kergetni.

MÁSODIK FÉRFI Feltétlenül be kell menned hozzá, ha nagyon hideg van. Nehogy, amikor kijövök, te légy beteg.

ELSŐ FÉRFI Lehet, igazad van...

MÁSODIK FÉRFI A megbetegedéssel kapcsolatban?

ELSŐ FÉRFI Az eladónővel kapcsolatban.

MÁSODIK FÉRFI Az eladónővel kapcsolatban igazam van.

ELSŐ FÉRFI Én is ezt mondom.

Hallgatás.

MÁSODIK FÉRFI Ő ott van?

ELSŐ FÉRFI Igen.

MÁSODIK FÉRFI Nem fázik?

ELSŐ FÉRFI Fogalmam sincs róla. Külsőre ugyanolyan, mint mindig.

MÁSODIK FÉRFI Jelét adta valamilyen módon a hiányomnak?

ELSŐ FÉRFI Nemigen. Csak ül ott és bámul, egyáltalán nem változott a viselkedése.

MÁSODIK FÉRFI Ne mondjuk el neki, hogy beteg vagyok? Hogy ne izguljon...

ELSŐ FÉRFI Nem izgul! Édes mindegy neki.

MÁSODIK FÉRFI Foglalmazd sincs róla, hogy fázik-e, de biztos vagy benne, hogy édes mindegy neki?

ELSŐ FÉRFI Ha nem lenne mindegy neki, tett volna valamit, nem?

MÁSODIK FÉRFI Ó nem cselekszik! Ó csak néz! Számára a nézés ugyanolyan, mint a tett.

ELSŐ FÉRFI *(nevetve)* Akkor hogy készit reggelit magának? Csak nem fotoszintetizál?

MÁSODIK FÉRFI Nagyon jól tudod, hogy nem így értettem. Add át neki az üdvözetemet!

ELSŐ FÉRFI De akkor leromboljuk...

MÁSODIK FÉRFI Már rég leromboltuk, ugyanakkor mégsem. Ó nagyon jól tudja, hogy mi tudunk róla, figyel bennünket. Add át neki az üdvözetemet!

Az első férfi az elrejtőzött kukkoló felé fordul, és mutogatva elmagyarázza, hogy a második férfival beszél, és hogy az üdvözetét küldi neki.

ELSŐ FÉRFI Kész.

MÁSODIK FÉRFI Válaszolt?

ELSŐ FÉRFI Nem.

MÁSODIK FÉRFI Ez csodálatos.

ELSŐ FÉRFI Tényleg?

MÁSODIK FÉRFI Teljesen világos, ily módon szavak nélkül erősítette meg, hogy a dolgok változatlanul maradnak.

ELSŐ FÉRFI Vissza kell mennem a munkába. Gyógyulj meg gyorsan!

MÁSODIK FÉRFI Te pedig tényleg ne ácsorogj sokat a hidegben!

ELSŐ FÉRFI Nem fogok. Te meg szedd be az orvosságaidat!

MÁSODIK FÉRFI Beszedem.

Mindketten haboznak.

ELSŐ FÉRFI Leteszem.

MÁSODIK FÉRFI Én is leteszem.

Egyikük sem teszi le.

ELSŐ FÉRFI Na, tedd le!

MÁSODIK FÉRFI Jó, akkor leteszem.

Egyikük sem teszi le.

ELSŐ FÉRFI Én teszem le elsőnek.

MÁSODIK FÉRFI Jó.

Egyszerre teszik le a telefont.

Zsaki egész idő alatt az ágy mellett állt és szemrehányóan nézett a második férfitra.

ZSAKI *(kedvetlenül)* Add ide a telefont!

Kirántja a telefont a férfi kezéből, és dühösen oldalra dobja.

MÁSODIK FÉRFI Mi bajod van?

ZSAKI Nagyon jól tudod, hogy mi bajom van!

Negyedik szín

Az üzlet. Az eladónő a pult mögött áll és újságot lapozgat.

ELADÓNŐ Az az érzésem, hogy az újságokba csak gyilkosok, erőszaktevők, tolvajok, korruptak és focisták kerülhetnek bele. Az összes többi ember csak mellékszereplő vagy háttérzaj, akikre senki sem figyel oda. És ha én is úgy döntök, hogy be akarok kerülni a hírekbe? Megtegyem, megöljek valakit? Egy teljesen tetszőleges embert. Például az elsőt, aki belép a boltba.

Nyíló ajtó csengése hallatszik. Az eladónő felriad és elejti az újságot.

Jó-ó napot! Mit parancsol? Szép...

ELSŐ FÉRFI Én vagyok az.

ELADÓNŐ Á, maga az!

ELSŐ FÉRFI Nem feledkezhetnék meg az összes bokszeralsóróról és zokniról? Az egész üzletről?

ELADÓNŐ Az egész üzletről? Szó se lehet róla!

ELSŐ FÉRFI Jó, akkor legalább a bokszernadrágokról és a zoknikról.

ELADÓNŐ Azokról sem.
 ELSŐ FÉRFI És ha arról feledkezne meg, hogy vevő vagyok, és lehet, hogy venni akarok valamit?
 ELADÓNŐ Miért, mit akar venni?
 ELSŐ FÉRFI Ne, hagyjuk!
 ELADÓNŐ Jó, ha kívánja!
 ELSŐ FÉRFI Nézze, odakint kutya hideg van, és a barátom még mindig beteg. Ha egészséges lenne, nem untatnám, kint ácsorognánk.
 ELADÓNŐ A hidegben?
 ELSŐ FÉRFI A hidegben. Ha kettesben vagyunk, és szóval tartjuk egymást, nincs is olyan hideg.

Kínos hallgatás.

Egyébként látnia kellett minket. Látott minket? Nem ismer meg? Én és a barátom mindennap kevéssel tizenkettő után jövünk, és majdnem egyik a téren vagyunk. Minden hétköznap. A hétvégeken nem vagyunk itt.
 ELADÓNŐ Mit mondott, hol vannak?
 ELSŐ FÉRFI Itt, a téren, minden hétköznap tizenkettő és egy között.
 ELADÓNŐ Nem, a hétvégeken.
 ELSŐ FÉRFI Otthon.
 ELADÓNŐ És miért nincsenek itt?
 ELSŐ FÉRFI De hát megmondtam. Otthon vagyunk!
 ELADÓNŐ Világos.
 ELSŐ FÉRFI Azt kérdeztem, hogy látott-e minket?
 ELADÓNŐ Magukat?
 ELSŐ FÉRFI Igen!
 ELADÓNŐ Magát láttam. Nemde, nemrégiben bejött a boltba.
 ELSŐ FÉRFI Én azt kérdeztem, hogy amióta megnyílt a bolt, nem látott-e engem és a barátomat a téren?
 ELADÓNŐ Semmit sem akart venni, pedig én milyen udvarias voltam!
 ELSŐ FÉRFI Mindennap tizenkettő és egy között.

ELADÓNŐ Pedig milyen szép bokszernadrágjaink vannak.
 ELSŐ FÉRFI Ebédidőben.
 ELADÓNŐ És milyen zoknijaink vannak?!

ELSŐ FÉRFI Na, észrevett minket?
 ELADÓNŐ Magát igen, amikor nemrégiben bejött a boltba, de a barátját nem, aki, mint mondja, beteg.
 ELSŐ FÉRFI És nem látott minket a téren?
 ELADÓNŐ Soha!
 ELSŐ FÉRFI Nem néz kifelé?
 ELADÓNŐ Minek?
 ELSŐ FÉRFI Csak úgy. Kíváncsiságból, unalomból, mit tudom én, miért...
 ELADÓNŐ Ha lenne ablakom, lehet, kifelé bámulnék, de a helyzet, amelyben vagyok, ezt nem teszi lehetővé.
 ELSŐ FÉRFI De hiszen hatalmas kirakatüvege van!
 ELADÓNŐ Pontosan! Kirakat, nem ablak.
 ELSŐ FÉRFI Mit akar ezzel mondani?
 ELADÓNŐ A kirakatüvegek nem ablakok, uram. Azok kirakatüvegek.
 ELSŐ FÉRFI A kirakatok, mint az ablakok is, üvegből vannak. Azért vannak, hogy átnézzen rajtuk az ember.
 ELADÓNŐ Melyik irányba?
 ELSŐ FÉRFI Nem értem.
 ELADÓNŐ Melyik irányba néz az ember a kirakatüvegen át?
 ELSŐ FÉRFI Mindkét irányba!
 ELADÓNŐ Na, pont ebben téved. A kirakatüvegen át nem két, hanem csak egy irányba lehet nézni.
 ELSŐ FÉRFI Tessék?!

ELADÓNŐ A kirakatok azért készültek, hogy kintről befelé nézzen át rajtuk az ember. Fordítva teljességgel kizárt.
 ELSŐ FÉRFI És ön soha nem néz kifelé?

ELADÓNŐ Nem lehet. Kivéve, ha a járókelők pont az üzlet előtt haladnak el a járdán. Akkor meg lehet szegni a szabályt.

ELSŐ FÉRFI Hogyhogy? Hisz az előbb világosan megmondta, hogy csak kintről befelé lehet a kirakatokon átnézni!

ELADÓNŐ De a kirakatok másik célja, hogy kísértésbe ejtsenek. Ezért amikor valaki a bolt mellett halad el a járdán, teljes joggal vethetek rá egy csábító pillantást.

ELSŐ FÉRFI Már értem.

ELADÓNŐ Az estéket szeretem a legjobban. Olyankor nyugodt vagyok, mert bent világos, odakint azonban sötét van. Én senkit sem látok, de engem állandóan bámulnak. Olyankor érzem magam a legkevésbé magányosnak. Nem olyan könnyű eladónőnek lenni, mint ahogy azt az emberek gondolják. Eladónőnek lenni azt jelenti, hogy kirakatban élsz. Hogy meg kell tanulj elfogadni az összes pillantást, amelyet rád vetnek. Nem utasíthatod vissza őket. Ha visszautasítod őket, elüldözöd a vevőket. És ez a legrosszabb, amit tehetsz. A vevő a fegyvered a magány ellen. Az egyetlen adu ász a napok egyhangúságával szemben. Az egyetlen lehetőséged, egyetlen vigaszod. Még ha nincs is vevőd, akkor is állandóan olyan, mintha a kifutón vagy a színpadon állnál. A járókelők a nézők, és ha az előadás jó, vevőkbe változnak át.

Hallgatás, amely alatt mindketten gondolataikba merülnek.

ELSŐ FÉRFI És őt látta?

ELADÓNŐ Kit?

ELSŐ FÉRFI A kukkolót.

ELADÓNŐ Kit?

ELSŐ FÉRFI A kukkolót, aki minden nap elrejtőzik a téren, és figyel.

ELADÓNŐ Tehát a kukkolót.

ELSŐ FÉRFI Igen!

ELADÓNŐ Nem láttam. Mint mondtam, én egyáltalán nem nézek kifelé.

ELSŐ FÉRFI És vajon ő néz-e befelé? Figyeli-e önt?

ELADÓNŐ Ó, az engem egyáltalán nem érdekel. Engem ettől függetlenül is állandóan figyelnek.

ELSŐ FÉRFI Igaza van.

Hallgatás.

ELADÓNŐ Tényleg nem vesz semmit?

ELSŐ FÉRFI Semmire sincs szükségem.

ELADÓNŐ Milyen kiábrándító. Túlságosan elégedettnek néz ki.

ELSŐ FÉRFI Mondhatjuk.

ELADÓNŐ Tulajdonképpen mit dolgozik?

ELSŐ FÉRFI Mindegy, mi az ember foglalkozása, a lényeg az, hogy jól megfizessék.

ELADÓNŐ Magát jól megfizetik?

ELSŐ FÉRFI Annál is jobban.

ELADÓNŐ Látszik. Különösen az óráján.

ELSŐ FÉRFI Milyen órán?

ELADÓNŐ A Porschén.

ELSŐ FÉRFI *(felemeli a karját, amelyen az óra van)* Ja-a-a, a Porsche! *(Megnézi, mennyi az idő.)* Ideje indulnom. Bocsásson meg, de sietnem kell dolgozni.

ELADÓNŐ Örültem a szerencsének.

ELSŐ FÉRFI Én is. A viszontlátásra!

ELADÓNŐ A mielőbbi viszontlátásra!

ELSŐ FÉRFI Isten vele!

Csengőszó hallatszik. Az első férfi kimegy a színről.

ELADÓNŐ Isten vele? Még csak be sem mutatkozott. Micsoda bunkó!

Ötödik szín

A tér. Újra nyár van.

MÁSODIK FÉRFI Mondom, hogy tényleg megtette! Nem viccelek. Felállt és rá...

Az első férfi nevet.

MÁSODIK FÉRFI Komolyan. Megtette.

ELSŐ FÉRFI Csak nem azt akarod mondani, hogy...

MÁSODIK FÉRFI De!

ELSŐ FÉRFI Tényleg odament...

MÁSODIK FÉRFI Igen.

Az első férfi hisztérikusan nevet. Az egész teste rázkódik a nevetéstől.

ELSŐ FÉRFI Röhögőgörcsöt kapok ezektől az emberektől.

MÁSODIK FÉRFI Az emberek már csak ilyenek: vicces teremtmények.

ELSŐ FÉRFI De annyira viccesek, hogy néha azt hiszed, belepusztulsz a röhögésbe, nem igaz?

MÁSODIK FÉRFI Mostanáig nem hallottam róla, hogy bárki belehalt volna a nevetésbe.

ELSŐ FÉRFI Nem lenne csoda, ha hamarosan hallanál. Te meg olyan történeteket tudsz mesélni! Mintha csak valami jelentéktelen eset lenne. A nő feláll, és rázúdítja (újabb kontrollálhatatlan nevetőgörcs tör rá). Rázúdítja. És a férfi... A férfi...

MÁSODIK FÉRFI Elég legyen!

ELSŐ FÉRFI Nincs jogod ilyen dolgokról mesélni, aztán azt mondani, hogy elég legyen. Én... Nem tudom abbahagyni...

MÁSODIK FÉRFI Jó, megvárom.

A második férfi hirtelen megmerevedik. Az első férfi mellé áll, és újabb kontrollálhatatlan nevetőgörcsben tör ki, amely egy-két percig tart.

A roham lassanként csillapodik. A második férfi türelmesen vár. Csak akkor folytatja a beszédet, amikor az első férfi már tíz-húsz másodperce csendben van.

Befejezted?

ELSŐ FÉRFI Mit?

MÁSODIK FÉRFI Hogyhogy mit? A röhögést.

Az első férfi újra nevetőgörcsben tör ki, de ezúttal a nevetés erőltetett és sokkal rövidebb. A roham hirtelen ér véget, és az első férfi elkomolyodik.

ELSŐ FÉRFI Azt hiszem, befejeztem.

MÁSODIK FÉRFI Remek.

ELSŐ FÉRFI Igen.

MÁSODIK FÉRFI Jó dolog a nevetés, orvosság... meg az összes többi ehhez hasonló dolog is. De nem szabad túlzásokba esni. Én nem szeretem a túlzásokat. Jobb félig éhesnek, mint pukkadásig jóllakottnak lenni.

ELSŐ FÉRFI Te mértékletes ember vagy. Mértékletes a szerelemben és az életben.

MÁSODIK FÉRFI A szerelemben?!

ELSŐ FÉRFI Csak az életben.

MÁSODIK FÉRFI Teljesen?...

ELSŐ FÉRFI Egyszerűen csak mértékletes vagy.

Hallgatás.

MÁSODIK FÉRFI Te egyáltalán nem vagy mértékletes. Szeretsz pazarolni.

ELSŐ FÉRFI És?... Mi kifogásolhatóat találsz ebben?

MÁSODIK FÉRFI Biztos vagyok benne, hogy amikor vacsorázol, csak a maradékokra gondolsz. Amikor táplálkozol, kell hogy legyen maradék. Ha úgy ítéled meg, hogy nincs elég étel az asztalon, képes vagy nem enni, csak beleharapsz

mindenbe és otthagyd. Neked mindig bőségben kell élned.

ELSŐ FÉRFI A francba, meg kell hívjalak egyszer vacsorára.

MÁSODIK FÉRFI Én is téged.

ELSŐ FÉRFI Hogy megismerkedjek a feleségeddel.

MÁSODIK FÉRFI Hogy játszszak egy kicsit a gyerekeddel.

ELSŐ FÉRFI Miért nem hívtalak meg eddig?

MÁSODIK FÉRFI Úgy döntöttünk, hogy jobb lesz így. Hogy ha csak itt, a téren találkozunk. Hogy nincs szükség rá, hogy ismerjük egymás kollégáit, bulikra járjunk velük, együtt bowlingozzunk, vasárnap reggel kávézzunk vagy a parkban focizzunk. Hogy összeismertessük a feleségeinket. Hogy barátnők legyenek. A gyerekeink együtt játszszanak. És megismerjék a szomszéd gyerekeket is. Együtt nőjenek fel. Így az idejöveteleink értelmüket vesztenék. Nem lennének annyira... különlegesek.

Rövid hallgatás.

Te vagy a legjobb barátom.

ELSŐ FÉRFI És te az enyém. Nem tudom, mihez kezdenék nélküled.

Összeölelkeznek.

MÁSODIK FÉRFI Olyan régóta járunk erre a térre, hogy már el sem tudom képzelni nélküle az életemet.

ELSŐ FÉRFI Én sem.

MÁSODIK FÉRFI Tudod, mit gondolok? Az ebédszünetek a munkanapok mozgatórugói. Enélkül minden értelmét vesztené. Az ember azért dolgozik, hogy pihenjen.

ELSŐ FÉRFI Vagy azért pihen, hogy dolgozzon.

MÁSODIK FÉRFI Az ugyanaz.

ELSŐ FÉRFI Korábban össze voltam zavarodva, nem találtam a helyem.

Most már tudom, hogy minden ebédidőt itt kell eltöltsek, ezen a téren!

MÁSODIK FÉRFI Én is!

ELSŐ FÉRFI Ez az egy óra, amelyet hétfőtől péntekig itt töltök veled, teszi elviselhetővé az egész hetemet. A hétvége az más. Akkor a feleséggel és a gyerekeimmel vagyok. Így kell lennie. A szombatok a szórakozásé. Micsoda kis emberké! Annyira gyönyörűek, annyira boldogok. Nem is sejtik, hogy néhány év múlva megváltozik az életük. Magányosan fognak sodródni a napok forгатagában ebben a teljes ürességben, irány és cél nélkül. És amikor feleséget választanak majd maguknak és családot alapítanak, akkor is magányosak lesznek. És az egyetlen, amit tehetnek, hogy árbocá változnak. Erős, magas árbocá, amelynek ki tudja, melyik ördög feszítette meg a vitorláját, és amelyet ki tudja, ki irányít. Árbocá, amelybe vihar idején belekapaszkodnak a gyermekeik. És ez az érintés lesz egyike azoknak a csekély számú dolgoknak, amelyek boldoggá fogják tenni őket.

Szünet.

MÁSODIK FÉRFI Nyugalom. Mindez véget ért. Ez az egész üresség, tehetetlenség, hánykolódás véget ért. Most itt vagyunk. Együtt.

Az első férfi visszanyeri az önuralmát.
Szünet.

ELSŐ FÉRFI Ne kapjunk be valamit?

MÁSODIK FÉRFI Rendelhetünk pizzát.

ELSŐ FÉRFI Hát ez meg hogy jutott eszedbe?

MÁSODIK FÉRFI Arra gondoltam, hogy úgyszincs a környéken rendes

étel. Miért ne rendelhetnék pizzát? Étlapot is hoztam...

A második férfi kivesz a zsebéből egy tarka papírlapot, valamelyik pizzéria rendelőlapját, és odaadja az első férfinak. Mindketten figyelmesen szemlélik az étlapot.

ELSŐ FÉRFI *(előveszi a mobiltelefonját és telefonál)* Jó napot! Rendelni szeretnék. Igen. Egy pillanat. Mit választottál?

MÁSODIK FÉRFI Tenger gyümölcsseit.

ELSŐ FÉRFI Egy tenger gyümölcsseit és... Egy pillanat... *(A második férfihez.)* Mekkora?

MÁSODIK FÉRFI Közepeset.

ELSŐ FÉRFI Egy közepes tenger gyümölcsseit és... Egy pillanat... *(A második férfihez.)* Nincs közepes.

MÁSODIK FÉRFI Akkor kicsit.

ELSŐ FÉRFI Egy kicsi tenger gyümölcsseit és egy quattro stagionit gomba nélkül.

MÁSODIK FÉRFI És egy narancslevet.

ELSŐ FÉRFI És egy narancslevet... Igen... Gomba nélkül. És egy sört... Kis sört... 330 millilitereset. Egy pillanat... Szószot hozzá?

MÁSODIK FÉRFI Nem.

ELSŐ FÉRFI Nem, köszönöm. Tehát egy kicsi tenger gyümölcsseit, egy quattro stagionit gomba nélkül, egy narancslét és egy sört. Hogyan mekkora? De hát mondtam, hogy kis sört kérek! Ja-a-a... Nagy, nagy quattro stagionit gomba nélkül! Megismételjem? Nem szükséges? Nagyszerű. Tessék? Megismételni? A cím? Egy pillanat... Mi a cím?

MÁSODIK FÉRFI A cím?

ELSŐ FÉRFI Ahová a pizzát szállításák.

MÁSODIK FÉRFI Honnan tudjam, mi a cím? Nemde, a főtéren vagyunk.

ELSŐ FÉRFI Hozzák ki a főtérre! Igen... A központba... Utca? Nem lehet... Nem értem... mi a gond? *(A második férfihez.)* Azt mondja, hogy nem lehet kihozni a térre. Csak lakásokba szállítanak.

MÁSODIK FÉRFI Mi van?

ELSŐ FÉRFI *(a telefonba)* Ebédidő van. Nyilvánvalóan nem vagyunk az irodában!

MÁSODIK FÉRFI Mondd meg neki, hogy ez hallatlan!

ELSŐ FÉRFI Ez hallatlan! Ügyfelek vagyunk! Pizzát akarunk enni. Ebédidő van, és éhesek vagyunk. És a főtéren vagyunk!

MÁSODIK FÉRFI Mondd, hogy beszélni akarsz a cégvezetővel.

ELSŐ FÉRFI *(a telefonba)* Nem, nem rendelünk máshonnan. Beszélni szeretnék a cégvezetővel. Pontosan, a cégvezetővel. Megadná a telefonszámát, kérem? Haladéktalanul beszélnem kell vele.

MÁSODIK FÉRFI Mondd meg neki, hogy az irodában mindig tőlük rendelünk.

ELSŐ FÉRFI A barátom azt mondja, hogy a hivatalban, ahol dolgozik, mindig Önöktől rendelnek.

MÁSODIK FÉRFI És hogy nem rendelünk többet.

ELSŐ FÉRFI És nem... *(A második férfiről néz.)* Nem rendeltek többet?

MÁSODIK FÉRFI Ha nem teljesítik ezt a rendelést!

ELSŐ FÉRFI Értem, nem rendelnek többet Önöktől, ha nem teljesítik ezt a rendelést... *(A második férfihez.)* Mekkora az iroda?

MÁSODIK FÉRFI Honnan tudjam?

ELSŐ FÉRFI Hányan dolgoznak benne?

MÁSODIK FÉRFI A mi emeletünkön húszan vagyunk. Van még három

emelet, vagyis az minimum nyolcvan ember.

ELSŐ FÉRFI Minimum nyolcvan ember. Hallja?

MÁSODIK FÉRFI Jól gondolja meg!

ELSŐ FÉRFI Jól gondolja meg!...

Teljesítik a rendelést, de csak most az egyszer? Csodás! Jó, aztán majd kitalálunk valamit. Menynyi id...?... Tíz perc. Fantasztikus. Köszönöm. Szép napot!

MÁSODIK FÉRFI Mit mondott?

ELSŐ FÉRFI Tíz, legfeljebb húsz percen belül megérkezik a pizza.

MÁSODIK FÉRFI Milyen kellemes nap!

ELSŐ FÉRFI Valóban kellemes nap.

Rövid hallgatás.

És enni fogunk.

MÁSODIK FÉRFI A nap annyira... de jó, hogy vannak felhők is. Ellenkező esetben túlságosan meleg lenne.

ELSŐ FÉRFI Két pizza. Ne üljünk le?

MÁSODIK FÉRFI Nem szeretek izzadni.

ELSŐ FÉRFI Piknikezhetünk is.

MÁSODIK FÉRFI De fájni se szeretek. Teljes mértékben tökéletes az időjárás. Se túl meleg, se túl hideg.

ELSŐ FÉRFI Le fogom teríteni a zakómat. Leülünk, és pizzát eszünk. Vagy idehúzzuk valamelyik padot... De minek húzzunk ide padot, ha le tudunk teríteni valamit és le tudunk ülni a földre? Állva mindenesetre nem ehetünk.

MÁSODIK FÉRFI Határozottan hűs van. Ez a megfelelő szó rá.

ELSŐ FÉRFI De hová üljünk?

Szünet. A második férfi az eget nézi. Az első férfi a földet kémleli a tekintetével, és megfelelő helyet keres.

MÁSODIK FÉRFI Látod őt valahol?

Ne vigyünk neki egy szelet pizzát, amikor meghozzák?

ELSŐ FÉRFI Szó se lehet róla!

MÁSODIK FÉRFI Ha te mondd.

Körülnéz.

Látod valahol?

ELSŐ FÉRFI Igen. Ott van! Pontosan ott. Kilátszódik a feje! Ott, a mögött a szobor mögött. Támaszkodik, és minket bámul az üveges tekintetével.

MÁSODIK FÉRFI Hol?

ELSŐ FÉRFI Ott!

MÁSODIK FÉRFI Á, igen. Hogy nem vettem észre? Alighanem romlott a látásom az utóbbi időben.

ELSŐ FÉRFI Menj szemorvoshoz!

MÁSODIK FÉRFI Vajon szemüveget ír fel?

ELSŐ FÉRFI Nagyon valószínű.

MÁSODIK FÉRFI Senki sem hord szemüveget a családban a nagypapákon és a nagymamákon kívül.

ELSŐ FÉRFI Kezdesz nagypapává válni.

Szünet. Mindketten a kukkolót nézik.

Ül és minket néz.

MÁSODIK FÉRFI Fiatal vagyok nagypapának.

ELSŐ FÉRFI Nem vagy annyira fiatal.

MÁSODIK FÉRFI Annyira öreg sem vagyok.

ELSŐ FÉRFI Inkább nem vagy annyira fiatal.

MÁSODIK FÉRFI Hát te? Te idősebb vagy nálam!

ELSŐ FÉRFI Idősebb vagyok, de a látásom tökéletes.

MÁSODIK FÉRFI A látásod tökéletes, ugyanakkor más dolgok nincsenek rendben nálad.

ELSŐ FÉRFI Mire célzol?

MÁSODIK FÉRFI !?

ELSŐ FÉRFI Milyen dolgok?

MÁSODIK FÉRFI Fogalmam sincs róla.

Rövid hallgatás. Mindketten újból a kukkoló felé fordulnak.

ELSŐ FÉRFI Néz minket.

MÁSODIK FÉRFI Milyen gondolatok cikázhatnak át az agyán, amikor minket néz?

ELSŐ FÉRFI Támaszkodik a falnál, kifejezetten elernyed, meg se mozdul.

MÁSODIK FÉRFI Fantáziál rólunk valamit, vagy egyszerűen csak figyel bennünket?

ELSŐ FÉRFI A szeme tágra nyílt, még csak meg se rezzen.

MÁSODIK FÉRFI Örömet szerez neki a látvány, még hozzá milyen örömet!

ELSŐ FÉRFI Nemcsak a szeme nem rezzen, de az egész teste merev, mintha kikapcsolta volna az összes funkcióját, és egyedül a megfigyelésre összpontosítana.

MÁSODIK FÉRFI Különböző fajta gyönyörök léteznek: kitörő, csendes, édes gyönyör...

ELSŐ FÉRFI És a teste, mintha az egész megmerevedett volna.

MÁSODIK FÉRFI Vagy nem is gyönyör, hanem inkább szükséglet?

ELSŐ FÉRFI Megállt.

MÁSODIK FÉRFI Micsoda szükséglet készíthet arra egy embert, hogy mindennap ugyanabban az időben egy téren kukkoljon?

ELSŐ FÉRFI Az egész...

MÁSODIK FÉRFI Igen erős szükséglet lehet.

ELSŐ FÉRFI Megállt! Az egész.

MÁSODIK FÉRFI *(felriad)* Mi van?

ELSŐ FÉRFI Megállt! Az egész!

MÁSODIK FÉRFI Megállt? Mi állt meg?

Az óra? Megállt az órád?

ELSŐ FÉRFI Nem tűnt fel neked, hogy valami szokatlan van ma a viselkedésében?

MÁSODIK FÉRFI Nem.

ELSŐ FÉRFI Nem mozog! Egyáltalán nem moccan! Megdermedt!

MÁSODIK FÉRFI Úgy? És én nem vettem észre?

ELSŐ FÉRFI Te semmit sem veszel észre. Amióta itt vagyunk, nem mozdult.

MÁSODIK FÉRFI Tényleg?

ELSŐ FÉRFI Igen!

MÁSODIK FÉRFI Ez újdonság. Kétségtelenül újdonság. Általában rángatózik a szeme, néha pedig mozog a szája, mintha magában beszélne.

ELSŐ FÉRFI Bizonyára beszél. Mintegy önmagával társalog.

MÁSODIK FÉRFI És biztos vagy benne, hogy nem mozdult?

ELSŐ FÉRFI Igen!

MÁSODIK FÉRFI Lássuk csak! Figyeljük meg együtt!

Fél perc szünet. Mindketten megmerevednek és a kukkolóra összpontosítanak.

Igazad van. Nem mozdul.

ELSŐ FÉRFI Ugye, megmondtam... És most? Mit tegyünk?

MÁSODIK FÉRFI Nem szabad elharmarkodottan következtetéseket levonnunk.

Rövid hallgatás.

ELSŐ FÉRFI Nézzük meg újra! Lehet, hogy megrándul, egészen kicsit megmoccan. Hozzáér egy levél, és pislant egyet hirtelen, vagy megborzong egy fuvallattól.

Fél perc szünet. Különböző pozíciókba merevednek, és a kukkolóra összpontosítanak.

MÁSODIK FÉRFI Semmi mozgás!

ELSŐ FÉRFI Abszolút semmi.

MÁSODIK FÉRFI Nem gondolod, hogy tennünk kéne valamit? Lehet, hogy rosszul van? Infarktust

kapott, vagy valami hasonló dolog történt.

ELSŐ FÉRFI Lehet, hogy tetteti magát. Tönkre akar tenni mindent, elege lett.

Rövid hallgatás.

MINDKETTEN *(egyszerre)* Nem!

ELSŐ FÉRFI Nem olyan ember.

MÁSODIK FÉRFI Nem beszél, csak bámul, de annyira őszintén bámul.

ELSŐ FÉRFI Képtelen hazudni. Mindig is képtelen volt rá.

MÁSODIK FÉRFI Mit tegyünk? Végül is nem hagyhatjuk egyszerűen magára!

ELSŐ FÉRFI De nem is kockáztathatunk. És ha semmi baja? Mindent tönkreteszünk.

MÁSODIK FÉRFI Tehát óvatosan járunk el. Csak az egyikünk megy oda.

ELSŐ FÉRFI Inkább odalopakodunk. Nem menni kell, hanem lopakodni!

MÁSODIK FÉRFI Nagyon óvatosan odalopakodsz.

ELSŐ FÉRFI Odalopakodom?!

MÁSODIK FÉRFI Tőlem származik az ötlet, ezért a te feladatod lesz a lopakodás.

ELSŐ FÉRFI A lopakodás sokkal felölősségteljesebb dolog, mint egy ötlet megalkotása.

MÁSODIK FÉRFI Egyetértek, és nagyra becsülöm az erőfeszítéseidet.

ELSŐ FÉRFI Én nem értek egyet.

MÁSODIK FÉRFI Nem?

ELSŐ FÉRFI Az lenne a legtisztességesebb, ha pénzt dobnánk fel.

MÁSODIK FÉRFI Ha így tisztességes...

Az első férfi lassan előhúzza egy érmét a zsebéből. Az ujjai között forgatja. Húzza az időt a végsőkig.

ELSŐ FÉRFI Fej vagy írás?

MÁSODIK FÉRFI Fej.

Az első férfi lassan és bizonytalanul dob, a második férfi előre hajol.

MÁSODIK FÉRFI Fej. Te méész!

Az első férfi lassan lehajol, megnézi az érmét, aztán a kukkolóra néz, majd újra a pénzérmére, végül lassan elindul.

MÁSODIK FÉRFI Csak óvatosan, jó?

Az első férfi eltűnik a színről, a második férfi figyelmesen nézi. A feje és a tekintete mozgással követi az első férfi minden mozdulatát, a szeme rángatózik. A második férfi jelez az első férfinak. Megpróbálja megkérdezni, hogy mi történt, de nem kap választ. Ez így folytatódik kb. két percig. Azután az első férfi visszatér.

ELSŐ FÉRFI Meghalt.

Mindketten a földre rognak, és sírásba törnek ki. Ez kb. fél percig tart. Majd megjelenik a pizzafutár. Nem veszi észre, hogy mi történt, fölējük hajol.

A PIZZAFUTÁR Valaki rendelt itt pizzát?

Hatodik szín

A tér. A második férfi kezében hatalmas, kerek, csillogó fémdoboz van, amelyben az elhamvasztott kukkoló földi maradványai nyugszanak. A két férfi lassan mozog. A dialógus alatt élesen változik a hangulatuk, hol kifejezetten szomorúak, hol euforikusak.

ELSŐ FÉRFI *(megrendülten, mint egy temetésen)* Lám, újra itt vagy... Pont, ahogy kívántad.

MÁSODIK FÉRFI *(felsír)* Ahogy kívántad...

ELSŐ FÉRFI A sorsod egybefonódott ezzel a térrel. És halálod után is itt nyugszol majd.

MÁSODIK FÉRFI *(felsír)* Itt...

ELSŐ FÉRFI Elszórjuk a hamvaitat a kövezeten, és az tovaszáll. Ráragad az épületek ablakaira, a kirkatokra és a fákra, amelyek e teret szegélyezik. Mindenütt jelen leszel.

MÁSODIK FÉRFI *(felsír)* Mindenütt...

ELSŐ FÉRFI És lehet, hogy végre-va-lahára boldogság tölt majd el. Nem lesz szükséged lakásra, arra, hogy munkába járj, és hogy ide, a térre gyere a szabad időben. Itt fogsz megpihenni mindörökre.

MÁSODIK FÉRFI *(felsír)* Mindörökre...

Mindketten heves sírásban törnek ki. Majd hirtelen megnyugszanak. A második férfi letörli a könnyeit.

Ne olvassam el a levelet?

ELSŐ FÉRFI Igen, most jött el az ideje, hogy elolvassuk a levelet... Tulajdonképpen hogy leltél rá? Nem is értem. Hirtelen nálad termett.

MÁSODIK FÉRFI Amikor eszünkben jutott, hogy átkutatjuk, azt mondtad, hogy te már egyszer jártál nála. Rajtam volt a sor. Elindultam a holttest felé. Mennyire féltem! Korábban meséltem neked a dédapám temetéséről. A nagyapám és a nagyanyám megkért rá, hogy én vezessem a menetet, nem utasíthattam vissza őket. Adtak egy fakesztet, azt tanácsolták, hogy ne menjek se nagyon gyorsan, se nagyon lassan, és amikor eljött az ideje, elindultunk. Ez vidéken történt, így a koporsót egy traktor pótkocsijára rakták. Megérkezett a zenekar, amely a menetet kísérte, és amely a nagyapámból, a nagyanyámból, ötven öregemberből és öregasszonyból, és két unokatestvéreből állt. A zenekar mindig ugyanazt a dallamot játssza a temetéseken, a trombita lassan szól,

mintha sírna, a nagydob tompán zeng...

ELSŐ FÉRFI *(félbeszakítja)* Nem olvasod fel a levelet?

MÁSODIK FÉRFI Hová is tettem?

A második férfi a zsebeiben kotorászik, a levelet keresi. Átkutatja őket egyszer, kétszer, háromszor.

Nincs meg. Hol hagyhattam? Ha jobban belegondolok, lehet, hogy elvesztettem valahol...

ELSŐ FÉRFI Elvesztetted? Levelet hagyott hátra. *Nekünk* hagyott hátra levelet! Hogy veszihtetted el?

MÁSODIK FÉRFI Akkor miért nem te tetted el!

ELSŐ FÉRFI Én akartam. El akartam tenni. De te azt mondtad: nem, én találtam meg, vagyis nálam marad.

MÁSODIK FÉRFI Nem komolyan mondtam.

ELSŐ FÉRFI Nem mondtad komolyan!

MÁSODIK FÉRFI *(szinte sírva)* Nem olyan nagy baj... Hiszen elolvastuk a levelet. Jól emlékszem rá, hogy kétszer is elolvastuk.

ELSŐ FÉRFI Még jó, hogy elolvastuk, mielőtt elveszíttetted!

Rövid hallgatás.

Majd mindketten hirtelen megnyugszanak.

MÁSODIK FÉRFI Tudta, hogy meg fog halni. Beteg volt. Nagyon beteg!

ELSŐ FÉRFI Ennek ellenére, mindezek ellenére továbbra is kijárt a térre. Nem mondott le róla egész a végsőkig.

MÁSODIK FÉRFI Az orvosai azt mondták, hogy nem több, mint egy év maradt hátra az életéből.

ELSŐ FÉRFI És ezt az évet velünk töltötte el.

MÁSODIK FÉRFI Kihallgatott minket.
ELSŐ FÉRFI Leolvasta a szavakat a szánkról.

MÁSODIK FÉRFI Egy igazi kukkoló, írta, nem elégszik meg csak a nézéssel, jelen kell lennie a jelenetben, akár egy hallgató barát, akire senki sem figyel.

ELSŐ FÉRFI A legfontosabb, írta, a vizuális kinézet, a külső. Aztán következnek a gesztikulációk. A legvégén kullognak a szavak. Ezek kevésbé fontosak, természetükénél fogva kullogásra vannak ítélve.

MÁSODIK FÉRFI És ennek a három érzékelésnek a kombinációja okoz élvezetet egy kukkoló számára.

ELSŐ FÉRFI Mennyit gyönyörködött bennünk! Milyen sokáig szerezünk neki örömet!

MÁSODIK FÉRFI Hálás volt nekünk. Nagyon hálás. Nem véletlenül szerepelünk a végakaratóban.

ELSŐ FÉRFI Gyerekei és felesége volt, de évekkal ezelőtt elvált, és csak karácsonykor és húsvétkor látta viszont őket, amikor rokonlátogatóba jöttek, mert már nem ebben a városban éltek.

MÁSODIK FÉRFI A szülei fiatalon meghaltak. Nem voltak unokatestvérei.

ELSŐ FÉRFI Ti vagytok a családom, írta a levelében, ti ketten. Csak veletek érintkezem. Napi hét órát dolgozom ötször egy héten, de ez nem igazi érintkezés, csupán munka.

MÁSODIK FÉRFI *(lelkesen)* Csak velünk! Csak velünk! Elöttünk magányos volt, elidegenedett. Mi adtuk vissza az életkedvét.

ELSŐ FÉRFI Ne szomorkodjatok a halálom miatt, írta. Mindig veletek leszek, ahogy eddig is tettem. Továbbra is gyertek ki a térre,

semmi esetre se mondjatok le róla a halálom miatt. Van ebben a térben valami különleges. Valami, amit mi hárman – közös erőfeszítésekkel – hoztunk létre. Valami, aminek fenn kell maradnia.

MÁSODIK FÉRFI Egyetlenegy kérészt intézek hozzátok mint egyetlen közeli hozzátartozóim felé ezen a világon, írta. Senkim sincs rajtatok kívül. Ez bizonyos nehézségeket támaszt a halállommal kapcsolatban. El kell temesetek. Nincs senki más, aki megtenné ezt, ezért ez a teher a ti vállatokra fogja nyomni. Remélem, hogy teljesítitek a végakaratomat, legalább mindazon dolgok kedvéért, amelyeket közösen éltünk át. Az együtt eltöltött napok emlékére. Nektek köszönhetően a napjaim nem huszonnégy órából álltak, mint ahogy szokás, hanem abból az egy órából, amelyet együtt töltöttünk.

ELSŐ FÉRFI Nem kérek sokat. Soha nem is kértem többet annál, mint hogy mereszthessem a szememet, és hogy közel lehessek ehhez a térhez. Nyitott szemmel hamvasszatok el! Semmi esetre se zárjátok le őket! Nyitott szemmel akarok a halálba menni. Nem félek szembenézni vele. Hamvasszatok el, de ne temesetek el a földbe! Egyáltalán nem érzem, hogy összeköttetésbe lennék a földdel. Vagy az éggel, istennel és más hasonló dolgokkal. Isten mások számára létezik, nekem nem sikerült megértenem. Így kerültem erre a térre, pont ahogy ti is.

MÁSODIK FÉRFI Hamvasszatok el nyitott szemmel! Helyezzétek a hamvaimat egy urnába, és hozzátok ki a térre. Ha nem tudjátok azonnal kihozni, és ha az urnának valamelyikőtök otthonában kell éjsza-

káznia, nyissátok ki időről időre. Hadd áramoljon be a napfény. Aztán szórjátok szét a hamvaimat a téren, és ezáltal örökre együtt leszünk.

Rövid hallgatás.

ELSŐ FÉRFI Micsoda ember! Milyen kiváló ember hagyott itt bennünket!

MÁSODIK FÉRFI Itt hagyott? Nem. Ahogy ő is mondta: örökre együtt leszünk.

ELSŐ FÉRFI Te hiszel benne, igaz?... Abban, hogy ha szétszórjuk a hamvait, visszatér.

MÁSODIK FÉRFI Soha nem is ment el.

ELSŐ FÉRFI Soha?!

MÁSODIK FÉRFI Egész idő alatt, amíg együtt voltunk, egy napot se hagyott ki. Gondolod, hogy a halál megakadályozza ebben? Ez a tér volt az élete, a halála utáni léte is ez lesz. Hiszen a halál az életből származik, nem igaz? A téren eltöltött életének logikus folytatása volt a téren bekövetkezett halála. És halála után is itt nyugszik majd.

A második férfi szavai láthatóan megnyugtatóan az első férfit.

ELSŐ FÉRFI Ezt... ezt... Ezt gyönyörűen mondtad. Tehát csak az maradt hátra... hogy szétszórjuk a hamvait.

MÁSODIK FÉRFI Így az itteni jelenlétét még érzékelhetőbbé tesszük. Életében két szemmel rendelkezett, és hogy tudott velük nézni! Úgy taszított a tekintete, mint az erős, meleg, őszi szél.

ELSŐ FÉRFI Mint a hullám.

MÁSODIK FÉRFI És mindezt mindössze két szemmel tette.

ELSŐ FÉRFI Tette? De hiszen nem ment el!

MÁSODIK FÉRFI Tényleg nem érted? Nem véletlenül kért meg rá minket, hogy a téren szórjuk szét a hamvait. Nagyon jól érzékelt a helyzetet.

ELSŐ FÉRFI Milyen helyzetet?

MÁSODIK FÉRFI Ha szétszórjuk a hamvait a téren... Már nem csak két szemmel fog rendelkezni... Minden porszem, amely korábban testének része volt, minden porszem olyan lesz, mint egy szem, érted? Nem lesz többé búvóhelyének helyzete által korlátozva. Nem fönt a tetőn, vagy valahol lent, az alacsony falak mögé rejtőzve fog létezni. Nem a fák mögött, a bokrokban vagy nyáron valamelyik kávézó asztalánál egy folyóirat mögé bújva. A hamvai szétszóródnak. Mindenütt jelen lesz. Ezernyi, milliónyi kis szem szegeződik majd ránk mindenfelől.

ELSŐ FÉRFI Ez... Ez csodálatos. Hogyhogy nem értettem meg? Akkor mire várunk? Szórjuk szét a hamvait!

MÁSODIK FÉRFI Nem kellene mondanivalót?

ELSŐ FÉRFI Magad is láthattad, mit írt a levélben, számára a látvány fontos, nem a szavak. Nincs szükség beszédre. Szórjuk szét a hamvait!

MÁSODIK FÉRFI *(bizonytalanul)* Ha monddod...

Odaadja a dobozt az első férfinak.

MÁSODIK FÉRFI Nem tudjuk, hogy hívtak, barátom, de nincs jelentősége a nevednek. Te szintén sokat jelentesz számunkra, és mi habozás nélkül teljesítjük az utolsó kívánságodat.

Rövid szünet. Mindketten megmerevednek.

ELSŐ FÉRFI Befejezted?
 MÁSODIK FÉRFI Nem azt mondtad,
 hogy nincs szükség beszédre?
 ELSŐ FÉRFI Gondoltam, folytatod.
 MÁSODIK FÉRFI Nincs értelme.
 ELSŐ FÉRFI Rendben. Segíts! Nyisd
 ki a fedőt!

*Az első férfi erősen tartja a dobozt, amíg
 a második férfi megpróbálja kinyitni.*

MÁSODIK FÉRFI Beragadt a kupak.
 ELSŐ FÉRFI Húzd!
 MÁSODIK FÉRFI Nem fog menni.
 ELSŐ FÉRFI Ne add fel, húzd!

*A doboz hirtelen nyílik ki, a második
 férfi a kupakkal együtt eldől. A hamu
 egy kis része kiszóródik.*

MÁSODIK FÉRFI *(dühösen)* Nézd, mit
 csináltál! A kapkodásoddal!
 ELSŐ FÉRFI Miért, mi történt? Ki-
 szórtunk egy keveset a hamvaiból
 a térre.
 MÁSODIK FÉRFI Azt hittem, hogy ün-
 nepélyesebben tesszük meg.
 ELSŐ FÉRFI Eh, ő soha nem kedvel-
 te a feltűnést, nem igaz?
 MÁSODIK FÉRFI Akkor titokban szór-
 juk szét?
 ELSŐ FÉRFI Néz minket valaki?
 MÁSODIK FÉRFI *(körülnéz)* Nem, sen-
 ki.
 ELSŐ FÉRFI Vagyis elég titkos így is.

*Az első férfi az ég felé szór egy kevés
 hamut. Aztán körbejárja a teret, és itt-
 ott kevés port hint el.*

Viszontlátásra, barátom, vagyis in-
 kább isten hozott újra.
 MÁSODIK FÉRFI Légy boldog a halá-
 lod után!
 ELSŐ FÉRFI Légy boldog...

*Az első férfi kiszórja a hamvakat. Vé-
 gül rázogatja az üres dobozt, amely-
 ből már semmi sem hullik ki. Meggráz-
 za néhányszor, majd elhajtja.*

Na?...

MÁSODIK FÉRFI Igen?
 ELSŐ FÉRFI Ennyi volt...
 MÁSODIK FÉRFI Most már minde-
 nütt jelen van.

Hallgatás.

ELSŐ FÉRFI És?
 MÁSODIK FÉRFI Mi van?
 ELSŐ FÉRFI Ne beszéljessünk vala-
 miról?
 MÁSODIK FÉRFI Ez mégiscsak egy
 temetés, a fenébe is!

Hallgatás.

ELSŐ FÉRFI Ó... Azt akarom mon-
 dani... Most mindenütt jelen van,
 nem igaz?
 MÁSODIK FÉRFI Feltételezem...
 ELSŐ FÉRFI Figyel minket.
 MÁSODIK FÉRFI Igen.
 ELSŐ FÉRFI És?
 MÁSODIK FÉRFI Semmi...

Hallgatás.

ELSŐ FÉRFI Mennyi idő maradt az
 ebédszünet végéig?
 MÁSODIK FÉRFI *(megnézi az óráját)*
 Harmincöt perc.
 ELSŐ FÉRFI Harmincöt perc?
 MÁSODIK FÉRFI Harmincöt perc!

Hallgatás.

Éhes vagy?

Az első férfi nem hallja.

(Nyomatékosabban.) Azt kérdez-
 tem, éhes vagy?!

ELSŐ FÉRFI Nem, és te?
 MÁSODIK FÉRFI Nem.
 ELSŐ FÉRFI Akkor...
 MÁSODIK FÉRFI Igen...?
 ELSŐ FÉRFI Nem is tudom...

Hallgatás.

Azt akarom mondani, hogy nem
 így képzeltem el. Jó, tudom, hogy

itt van, de akkor mi van? Nem érzem a jelenlétét.

MÁSODIK FÉRFI Én sem...

Hallgatás.

A hangulatuk fokozatosan változik, felgyorsulnak, gyors, hirtelen mozdulatokkal mozognak.

ELSŐ FÉRFI Mit szólnál hozzá, ha megpróbálnánk a járókelők figyelmét magunkra vonni?

MÁSODIK FÉRFI Miért is ne!

Mindketten integetni és kiabálni kezdenek: Hahó!

(Lehangoltan.) Semmi. Továbbmennek.

ELSŐ FÉRFI Ezért hívják őket járókelőknek, nemde?...

MÁSODIK FÉRFI Gondolom.

ELSŐ FÉRFI Akkor?...

Hallgatás.

(Szomorúan.) Akkor mi lesz?

MÁSODIK FÉRFI Majdcsak kitalálunk valamit. Valami alternatívát.

ELSŐ FÉRFI *(hirtelen felélénkülve)* Az eladónő! Hogy ez miért nem jutott eszembe!

MÁSODIK FÉRFI Milyen eladónő?

ELSŐ FÉRFI A boltban, ahol jártam, amikor beteg voltál a télen. Mondott valamit.

MÁSODIK FÉRFI Mit?

ELSŐ FÉRFI Hogy egy jó eladónő kifelé néz a kirakaton keresztül, és megpróbálja kísértésbe hozni a járókelőket, hogy bejöjjenek az üzletbe.

MÁSODIK FÉRFI Biztatóan hangzik.

ELSŐ FÉRFI *(ujjával a boltra mutat)* A bolthoz!

Mindketten a bolthoz szaladnak. Amikor egész közel érnek hozzá, lelassítják a lépteiket, és ügyetlenül hanyagnak tettetik magukat. Elvonulnak az

üzlet kirakata előtt. De a kirakat sötét, a bolt szemmel láthatóan zárva van.

MÁSODIK FÉRFI Semmi értelme. Nincs itt senki. Sötét van.

ELSŐ FÉRFI Hamarosan kinyit. Talán ebédszünetet tartanak.

A második férfi a bolt ajtajához megy, és megnézi a kis cédulát, amely az ajtóra van ragasztva.

MÁSODIK FÉRFI Nem. Bezárták a boltot.

ELSŐ FÉRFI Bezárták?

MÁSODIK FÉRFI Mit tegyünk?

Hallgatás. Csendben visszatérnek a térre.

ELSŐ FÉRFI Rajtad van a sor, hogy kitalálj valamit.

MÁSODIK FÉRFI Bárcsak a te szemmeddel nézhetnék!

ELSŐ FÉRFI Az én szememmel?

MÁSODIK FÉRFI Akkor nem lenne semmilyen probléma, nem igaz? Azt akarom mondani, egyértelmű, hogy a saját szemmeddel kizárólag másokat láthatsz, sohasem láthatod saját magadat. Ha én a te szemmeddel nézhetnék, és te az enyémmel, akkor a boldogsághoz való törvényes jogunk megkérdőjelezhetetlen lenne. A boldogság csak mások szemén keresztül érhető el.

ELSŐ FÉRFI De ezt nem tehetjük meg, nemde? Akkor szedd össze magad és találj ki valamit! Én... Én nem tudok így élni. Nem tudok visszatérni... Képtelen vagyok úgy élni, mint azelőtt.

MÁSODIK FÉRFI Én is.

Hallgatás.

Az öngyilkosok feltűnést keltenek. Az öngyilkosok mindig fel-

tűnést keltenek. Mindenesetre jön a rendőrség, a tűzoltóság, és a véletlen járókelők, akik bámész-kodni állnak meg. Az ilyen dolgok tömegeket vonzanak.

ELSŐ FÉRFI Csak nem azt javas-
lod?...

Feszült, rövid hallgatás.

MÁSODIK FÉRFI Hogy is jutott eszed-
be? Felmászunk valamelyik tető-
re, telefonálunk a rendőrségre, és
hopp, már jönnek is az emberek.

ELSŐ FÉRFI És amikor lejövünk, le-
tartóztatnak. Még ha el is enged-
nek, és megismételjük, megint
rács mögé dugnak minket. Az
ilyesmit csak egyszer lehet elkö-
vetni. És a családunk is megtudja.
Látni fognak... Látni fognak ben-
nünket itt... Rájönnek...

MÁSODIK FÉRFI Így van. Lehetetlen.

Hosszú hallgatás.

Felbérelhetünk valakit, hogy vegye
át a helyét. Fizetünk neki, hogy
bámuljon minket.

ELSŐ FÉRFI De sose fogja megérte-
ni! Őrültnek fog tartani minket. És
akkor mi értelme lesz?

MÁSODIK FÉRFI Olyanra van szüksé-
günk, mint mi!

Hallgatás.

ELSŐ FÉRFI Nem könnyű ilyen em-
bert találni. Csak magunkra szá-
míthatunk.

MÁSODIK FÉRFI Csak magunkra.

ELSŐ FÉRFI *(lelkesen)* Csak ma-
gunkra! Csak magunkra!

MÁSODIK FÉRFI Mi van?

ELSŐ FÉRFI Csak magunkra számít-
hatunk!

MÁSODIK FÉRFI Mit akarsz ezzel mon-
dani?

ELSŐ FÉRFI Helyettesítjük, amíg nem
jön valaki más.

MÁSODIK FÉRFI Helyettesítjük? És ki
jön ide?

ELSŐ FÉRFI Mi!

MÁSODIK FÉRFI Nem értelek. Egyál-
talan nem értelek.

ELSŐ FÉRFI Az egyikünk itt fog állni,
a másikunk pedig helyettesíti a
kukkolót!

MÁSODIK FÉRFI Nem lenne tisztés-
éges. Így egyenlőtlen helyzetben
leszünk.

ELSŐ FÉRFI Váltjuk egymást – egyik
nap te, a másik nap én.

MÁSODIK FÉRFI Ez megoldaná a
problémát legalább eleinte, amíg
nem találunk valaki más.

ELSŐ FÉRFI Biztos találunk valakit.
Hisz ez egy tér... A terek vonzzák
a diliseket.

Rövid hallgatás.

Akkor mire várunk? Indulj!

MÁSODIK FÉRFI Én? Miért pont én?

ELSŐ FÉRFI Én adtam az ötletet!

MÁSODIK FÉRFI Utoljára pénzt dob-
tunk fel.

ELSŐ FÉRFI *(habozik)* Jó.

Kivesz egy pénzermét a zsebéből.

Fej vagy írás?

MÁSODIK FÉRFI Fej!

Az első férfi feldobja az érmét.

MÁSODIK FÉRFI Fej! Te méész!

Az első férfi ledermed.

Mire vársz? Indulj! Indulj, nincs
időnk.

ELSŐ FÉRFI Jó.

*A második férfi összpontosítva figye-
li, hogy az első ember lassan elindul
arrafelé, ahol a kukkoló meghalt. Az
első férfi bizonytalan. Megáll. Visz-
szafordul a második férfi felé, aki fej-
mozdulatokkal sürgeti. Amikor már
eltűnt a szemünk előtt, újra megáll,*

és a második férfi megint fejmozdulatokkal sürgeti. A második férfi fejmozdulatai mutatják számunkra, hogyan kanyarog, botlik meg, esik el és áll fel újra. Az első férfi végül elfoglalja azt a helyet, ahol korábban a kukkoló rejtőzött. A második férfi még mindig erősen figyeli. Hirtelen felriad, és gyorsan a másik irányba fordul. Esetlenül úgy tesz, mintha nem venné észre az első férfit.

MÁSODIK FÉRFI Milyen szép nap! Igazán, milyen szép nap!

A második férfi a közönség felé fordul.

Valóban szép nap van, nem igaz? Süt a nap, de nincs túl meleg.

A második férfi elhallgat. A nézők felé fordul. A teste elernyed, a szeme kisé az első férfi felé fordul, majd újra előrenéz, aztán megint az első férfit pillant. Körülbelül fél percig áll így hallgatagon.

Lassan legördül a függöny.

Zsaki első álma

ZSAKI Hajnali háromkor ébredek fel az ágyamban. Felriadok, megpróbállok felkelni, de valami meghatározhatatlan súly az ágyban tart. A hasam felfúvódik. Nő és nő. Bármelyik pillanatban szétpukkadhat. Fáj. Embertelenül fáj. Ő is ott van. Olyan vidám, mosolygós.

Végre-valahára fiunk születik.

Kérem, hogy vigyen kórházba.

Nem!

Bevezet a fürdőszobába. Tart, amíg kisminkelem magam. Aztán visszamegyünk a hálószobába. Hogy felvegyem az ünnepi ruhámat.

A gyerek kedvéért, a gyerek kedvéért. Hogy a legjobb megvilágításban lásson.

Felsikoltok. Vonaglok a fájdalomtól. Könyörgök neki. Nem enged. Megragadom az egyik ruhát. Felveszem. Megkérem rá, hogy segítsen felhúzni a cipzárt, amíg a cipzárral bíbelődik, elfolyik a magzatvíz.

Semmi baj, itthon fogsz szülni.

Lefektet a nappali díványára. Felhívja valamelyik orvost, aki azonnal megérkezik. Nagyon alacsony ember, szinte törpe. A fehér köpenye alatt búváruha van rajta. A lábaira békatalpakat húzott.

Fiú, fiú, nyomj!

Az orvos megparancsolja, hogy nyomjak, nyomjak. Belép a férjem az egyik ünnepi öltönyében, és mosolyog.

Nyomj!

Már elfogyott az eróm. Mindjárt vége.

A jobb békatalp ütemesen dobol a zene ritmusára a padlón. Zene? Mióta szól ez a zene?

Nyomj!

Már jön a gyerek. Először a feje tűnik elő. A fekete haja zselével gondosan hátra van nyalva. A tekintete komoly, hivatalos. Később megjelennek a vállai és a kezei. Lassanként felbukkan fekete, ünnepi öltönybe öltözött teste. Végül fekete, lakkcipős lábai csusszannak ki.

Fiú, fiú. Négy, kicsit több mint négyéves.

Valami nem stimmel. Még hozzám van erősítve. Lehetetlen. Az orvos

késsel vágja el a köldökzsinórt, egy olyan késsel, amelyet az irodákban használnak, és fűzőgéppel rögzíti a köldököt. Akkor látom, hogy mi a baj. A nyakkendője természetellenesen hosszú. Beakadt valahová a hasamba. A gyerek szabadulni próbál. Felsikoltok a fájdalomtól, de ő tovább erőlködik. Hívni akarom az orvost, aki azonban a szülés után azonnal a fürdőkádba loccsan, kihúzza a dugót, és lefolyik a csatornába.

A gyerek mond valamit. Nem értem. Újra beszél. Ezúttal világosan hallom.

Apával megyek. Találkozónk van a téren.

Zsaki második álma

ZSAKI Izzadságban úszom. Nem emlékszem az álmomra, de nagyon ijesztő volt. *(Vizet iszik.)* Állj! Valami mozog az ágy alatt! Egy alakatlan árnyék. Ha egy lépést teszek, rám veti magát. Nem merek mozdulni. Kiszáradt a torkom. Nem tudok tovább uralkodni magamon. Köhécselek. Az árnyék rám ragad.

Hirtelen felébredek. Mindez csak álom volt! *(Vizet iszik.)* Az ágy alá tekintek. Semmi. Megkönnyebbülten a konyhába indulok, amikor meginog a föld alattam. Földrengés! Pánikba esem. Kirohanok. Futok! A föld megrepedezik. Az egyik repedés mintha üldözne. Bármerre fordulok, követ. Közeledik, közeledik, közeledik. Utolér! Belezuhanok. Ese-e-e...!...

Felállok az ágyban! Megcsípem magam! Végre ébren vagyok. Az ágy alatt nincs semmi, és a föld szilárd. Bemegyek a konyhába. Minden normáisan néz ki. Töltök magamnak egy pohár csapvizet,

és szomjasan iszom. *(Vizet iszik.)* Kifújom magam. A második pohár vizet iszom, amikor megérezem, hogy nem vagyok egyedül. Megfordulok. Az árnyék!

Didergek az ágyban a hidegtől. Befagyott a víz. Felolvasztom a kezemmel. Egy pingvin közeledik felém. El akar vinni a meleg igluba, de az úton egy csapat eszkimó vesz körül minket. Óriási késekkel.

Felébredek. Az ágy sehol. Meztelen vagyok! Egy pingvinjelmezbe bújt alak közeledik. A jelmezből kibújik az árnyék és rám ragad. Közönség! Taps!

ZSÍNPADON KÍVÜLI HANG Nem a saját életedet éled, Zsaki!

Zsaki harmadik álma

ZSAKI Egy zöld tisztáson ébredek fel. A férjem a kezét nyújtja felém, megcsókol, és egy sárga kerítéshez vezet. A kerítés mögött, a messzeségben rózsaszín ház látszódik. *Be kell menned a házba! Be kell menned a házba. Be kell menned a házba.* Meg akarom tenni, de valamilyen láthatatlan erő visszatart. A ház körüli mező alá van aknázva. Nem vagyok képes továbbmenni. A férjem lökdös. *Átkelsz a sorompón? Átkelsz a sorompón?! Kelj át a sorompón!* De én belekapaszkodom, és nem engedek neki. Nem!... Margaréták között ébredek fel. Kellemesen illatoznak. Az ég kék, kék... Mi az ott? Rózsaszín. Ház. A sorompó felemelkedik. A kerítés eltűnik. A ház rám zuhan és szétlapít.

Zsaki negyedik álma

Vasárnap reggel van. Sétálni megyünk a parkba. Napos az idő. Fű illata terjeng. Bekanyarodunk az északi fasorba, és a park mé-

lyére hatolunk. Átkelünk a folyót keresztvező hídon. Elmegyünk a sárga hinták mellett. A tisztáshoz érünk. Leteríti a zakóját. Piknik. Piknikezni fogunk. Mond valamit. Nem értem. Felfúvódsz. Mint egy léggömb. Nézz magadra, mondja. A hasamra nézek. Tényleg felfúvódik. Meleget érzek. Meleg levegő tölt el. A lábam felemelkedik a földről. Emelkedem. Egyre jobban és jobban. A ruhám egyik szalagja kioldódik, és lóg. Megragadja. Úgy fog, mint egy léggömböt! Léggömböt! El fogok szállni. El fogok tűnni a felhők között! Eleresselek? Azt akarod? Ne, ne, kérlek, csak el ne engedj! Elhatározzuk, hogy hazamegyünk, és majd ott kitalálunk valamit. A madzagomnál fogva vezet. Így vonulunk a fasorok között. Gyerekek vesznek körül bennünket. Bácsi, mi történt

a nénivel? Honnan vetted ezt a lufit? Bácsi, milyen szépen repül. Én is foghatom kicsit a madzagot? Mindegyik gyerek meg akarja fogni a madzagot. Vezetni akarnak. Sétáltatni. Mit csinálsz! Ne tedd! Ne adj oda nekik! Nyugalom, minden rendben lesz. De mégsem. Egy gesztenyebarna hajú, fekete szemű fiúcska átad egy szőke kislánynak szívecskemintás ruhában. A kislány a keze helyett a fiúcska fekete szemébe néz. Eleresztenek! Ne! Tartsatok! Fogjatok meg! A férjem futásnak ered, de nem sikerül elkapnia a madzagot. Túl magasan van. A fák koronája felett szállok. Magasabbra... Magasabbra... Magasabbra... Zsaaaakiiii... Zsaaaakiiii... Már nem látszódok. Nem.

Iván Andrea fordítása

Ivan Dimitrov bolgár író, költő, drámaíró 1983-ban született. A szerző *Az élet, mint a hiányzó kanál* című regényével járt hazánkban először az Európai Elsőkönnyesek Fesztiválján 2011-ben. *A mások szemével* című színdarabja 2012-ben a New York-i HotInk at the LARK fesztiválon nagy sikert aratott, majd művét a New Ohio Theatre mutatta be ugyanebben az évben. A dráma jelenleg a szófiai Ivan Vazov Nemzeti Színház műsorán szerepel.